

AN

MÚSTRÁIŠEAC

uin. 2 **Bultecin do Cáirne mhústraiše.** **fóshnair, 1943**

	clár.	leat.
Ánoir an t-am	...	1
maoilfeaclaimn ua toubáin	...	3
Séarona	7
plí ásur plíóic mhústraiše	...	10
Fuainearna agus Fuimeacha na bhFocal	...	14
Spióiú Cáir na Cnora	...	15
áir-ainmneacá	18
Leigheacá	22

ANOIS AN T-AM!

"Ánoir an t-am, ca bpuil an duinne?" Mór flior doir na máirniš é, riné Slaotó a cunearann an Solán air, Sác he camall. Ásur an té so bpuil cuair le héirceacáic air, ní veirim ná so scoirfead pé vo šnác an porc céarona air iubbál aš air breangsan tócair. Ac caw é map veirim acá torp an dá šlór! Slór borp bašaité aš an Solán: Slór ipeal matle-šheacá aš an nŠaeluinn. Cošairveacá ásur tollamóirne a biome nšlór na hábann nuair a biome an t-ampla unte cun doime vo flogab. Ac meirneacáir ásur mairneacáir ir ead v'airteopá i nšlór na Šaeluinne, ásur i aš éišeair ásur aš ornuišeal ásur á imirde air doime teacá i Scabair unte ásur i faorlad ón mbár. Ir fawá air an ochrávān ran an Šaeluinn, ásur ir beaš ná so bpuil tí vultca cun mi-vócair an faw. Leac-céavó vuvāvān ó

Cáirne mhústraiše

Maecarān—Cawš Ó Seairill. Cléineac—Miceal Ó Ceilleacáir. Sparáirve—Site ní Galuighe.

Cumann cun Šaeluinne mhústraiše vo faochnú ásur vo buairi ir ead na Cáirne. Níl Šaeluinn i nÉirim ir feairp ná Šaeluinn ac le camall anuar nil ní á faochnú map ba bual. Cá ní com fuinneamail ásur com fúirfeacá ásur com ceolmair i mbéalair vo teah-voime ásur vo bí ní fiam. Ac ní hi a Scainn áluinn-núšoir. Sé vonar an ršéil air faw so meabhuigšo doróša mhústraiše cainn loctamail na leabair v'áirio, i Scár ná fanann acu don mear ceairc ná don eolair epuinn air a nŠaeluinn féin.

Cá beaircuighe aš na Cáirne Slan-Šaeluinn ná feand-éile cun eolair beacá a cun unte, ásur voime éile vo rphocad bultecin fáirceamail 'na mbeir eolair ásur cun-šhe-éile air štamadais, air fuaimedna, air uciróic ásur air rširibneóirí mhústraiše.

Ní mairve v'érinne beir 'na buime veir na Cáirne ac cailte cun ršilunš vo díol i n-ášairó na vliand. Šeovair pé an bultecin i n-áirše. Seolair pincuirai cun an Sparáirve, fáorair airce, ceirfeanna, fteairái níl i Scóir an bultecin vo cun cun an tise céarona, map a mbeir fáirce aš an -Eágaróir tómpa.

AN

MÚSSTRAIÐEAC

um. 2 Dullectin vo Cairtve Múrstaíðe. Fóðmar, 1943

	clár.	loc.
anor' an cãm 1	1
maon'lecláinn us'oub'sáin	3
Séarona	7
plú' asur' flúoc' múrstaíðe	10
Fuameana agus Fuameacha na bhFocal	14
Sprónú' cáir' na' t'poda	15
áir-áim'leclá	18
leic'leclá	22

ANNOIS AN C-AM!

"Anoir' an c-am, ca' b'púil' an' puine?" Máir' fíof' oof' na' máir'ús' é, ínné' glao' d' cuineann' an' solán' ar', Sae' ne' camall. ASUR' an' té' so' b'púil' cuar' le' néircead' ar', ní' veitrim' ná' so' Schoir'péar' té' vo' snác' an' poit' céarona' ar' púbal' as' ar' breánsam'neáir'. Ác' oad' é' mar' veitrim' acá' i'p' an' oá' fíof' i' slóit' bonb' basáir'ac' as' an' solán' : slóit' íreat' matúe-óiread' as' an' n'saeluinn'. Togáir'leclá' asur' collamóir' d' bionn' i' n'slót' na' h'abáim' n'áir' d' bionn' an' c-amp'la' uirte' cun' o'aoine' vo' fúosá'v'. Ác' méir'nead'ar' asur' maorit'nead'ar' íf' ead' o' áir'neopá' i' n'slót' na' Saeluinne, asur' i' as' éis'eam' asur' as' or'múiseal' asur' d' ímpire' ar' o'aoine' ead' i' scá'ban' uirte' asur' i' fao'p'ab' ón' mbár' íf' fá'va' ar' an' ve'clá'dán' fan' an' Saeluinn, asur' íf' beas' ná' so' b'púil' íf' o'ir'ca' cun' mí-ó'cláir' an' fá'v'. leac'céad' bhá'dán' ó'

CÁIRVE MÚRSTAÍÐE

uaic'ar'án—Cav's O' Scannall. Clémeac'—Mí'ceal' O' Cé'ulleac'ar'. Spará'naíde—Sile' ní' Galu'is'ce.

Cum'ann' cun' Saeluinne' múrstaíðe' vo' fao'ctú' asur' vo' buand' íf' ead' na' cáirve. ní' Saeluinn' i' n'Éirinn' íf' fea'p'í' ná' Saeluinn' ac' le' camall' ann'ar' níl' í' fao'ctú' mar' ba' duál'. Tá' íf' com' fuinneam'ail' asur' com' fúir'péad' asur' com' ceol'mar' i' mbéal'ait' na' fea'r-vo'aoine' asur' vo' bí' íf' niam'. Ác' ní' hí' d' Scann'ne' á'luinn' h'ús'oir'. Sé' don'ar' an' íf'se'íl' ar' fá'v' so' meab'p'ur'is'to' do'f'ó'sa' fá'dann' acu' don' meaf' ceap' ná' don' eol'ar' ep'urim' ar' d' n'saeluinn' féin'.

Tá' beair'cu'is'ce' as' na' cáirve' slan-Saeluinn' na' fean'd' ceile' cun' eol'ar' beac't' d' cun' uir'ce, asur' vo'aoine' eile' vo' t'p'p'no'c'ad' cun' i' fo'slum' asur' d' fao'ctú'. Íf' cú'ge' íf'ín' "An' Múrstaíðe'ac," bu'lecin' ná'iteam'ail' 'na' mber'ó' eol'ar' asur' cun'-c'í'f'céile' ar' f'ham'ar'ad's, ar' fuameanna, ar' l'ic'p'io'c' asur' ar' íf'st'í'bh'ne'ó'í'p'í' múrstaíðe'.

Ní' mí'p'oe' o'Éinne' beic' 'na' puine' o'ef' na' cáirve' ac' cá'ille' cún's' íf'st'í'ng' vo' dí'ol' i' n-á's'ar'ó' na' bliana. Sé'ob'ar'ó' fé' an' bu'lecin' i' n-á'ir'se. Seol'car' f'inc'p'ar'í' cun' an' Spá'n'á'na'í'be, Da'ile' M'áir'ne, D'óc'ar' Só'p'ic' na' M'áir'á, Da'ile' á'ca' Cuid'c', vo' cun' cun' an' tí'se' cé'ar'óna, mar' d' mber'ó' fá'irte' as' an' é'as'ar'c'ó'í'p' nó'm'pa.

Maoilseaclainn ó Dubhsáin

An Sábóadán ab'mairt ará anoir aS. Dáimairt Ó Laoisaine aS ceann Sháirí an Cairleáin, ír é bí i n-a Sábáinn* an uair úr aS an airm, aSúr ír ann a curteab Maoilseaclainn i Scóip na horde. Nuair ba léir go ná raib ceao ceolce ná corimair aise, aSúr mbhacadóirí, dubairt fé leir féin Súrú é a coilce a Sliabó, aSúr So raib a curt aráin beirte. Míorb fáda an moill aip a bí i b'reidm an t'at fan. fúSáó Láichead aip feipair den b'uridm aSúr curáó So curt an airm i Scóipceas íao. Deairbuis go deim a coil ceactair, Seán, a raib aip a curmar cun an éicís a Dub ac Súr le n-a cáipín féin a pollad a clud; Súr leir an b'uríur Sécáona a b'p'read an fuinneos, aSúr ná hveimeí an rceal a f'Shúró So b'p'eipí Súrú é an cáipín a deim an énead aip an Schiab. Cúip an cáinn fin tuce ná b'uríse aS mactéam. b'féirín náí clailmáir an beairt roib a mear Súrú amlair a Láimacáó é, aSúr focuipíseadóir aip an Scóip o'infúicéad aipir. Deimead amlair, aSúr dubairt an roctúip Súr aimiríS fé lúctóirí luairte i n-aice an éiride aise. Cúip fan beirte leir a r'Séal. Daonrad ná cinn cun a Schiocéa. O'fóim f'earhírad a b'airc roib car éir a Schiocéa aSúr íao a curt amlirde aip r'p'air-raib aip an nSábáinn. Bí curáS aSúr cairne aS Sád éinne go ná labairí acu fa Sín. Ac bí a cúip féin aS Maoilseaclainn nuair Ceallacáin aSúr go CáoS MacCáirceas a roaprad aSúr Sán kám a beairtbuis fé an c-éicead o'ra. Seo mar a'beirí an c-éactair p'eadairí i ocaob an rceal i "Mo SSeal féin".—Ab'p'ao 'n-a thias fan íp'eadó go himp'eadó roim Súr r'p'airí íapáinn Súrú eadó na c'ni placa fan, aSúr Súr c'ni pláoir'Seána Súrú eadó na c'ni lúctóirí beaSa. O' fin íao c'ni cinn ná b'p'airí a c'p'ocadó marí c'niip' o'nticáir ab ead íao. C'ormac Ceallacáin aSúr CáoS, aSúr amlirán vo beairtbuis fé aip C'ormac. Amhrán bí easat aip So noeamp'rad ruime éisín den beirte o'nticáir o'ioSáctair aip féin marí Sealt aip an roeairbuisáó, aSúr ír é fúro a deim fé ná beairtbuisáó aip an roctúipí i n-aon'p'eadó.

(ní Cnóc.)

*. i. b'ideirell. Céim ná b'p'e'Sealac a bí mar airm aS ná f'earóidíne aip Sháirí an Cairleáin.—f. e.

SÉADNA.

Polítríseadó: An céad cúir, fé pin, Carb. I go o'ei lár Carb a XVII, nípp'leabair na Saeóilse, Samáin 1894—ab'p'an 1897. An DARA cúir, fé pin, ó lár Carb. XVII go o'ei lár Carb. XXIII, i b'p'rim leabair, Dairle áca Cluac, 1898. Gaelic League Publications: An CRÍOMHÁD CÚIR fé pin, ó lár Carb. XXIII go o'ieine an r'Séal, fa Cork Weekly Examiner, bealtaine 4—meadon f'os'mair 14, 1901. SéADNA. é So léip i n-aon leabair amáin, Dairle áca Cluac, 1904: Munnair na leabair Saeóilse-foclóir vo SéADNA, Norma Borthwick vo cúip le céile, Dairle áca Cluac, 1909. SHIANNA, an r'Séal i mbéairle, Dairle áca Cluac, 1914. SHIANNA, an r'Séal i mbéairle, Dairle áca Cluac, 1916: Dúin aSúr O nualláin. Oo cúip an munnair céadóna an leabair amac 'n-a éip cora. Ml don o'ra aip. SéADNA, cur-amac nua 'n-a éip cora, Dairle áca Cluac, 1936: Dúin aSúr O nualláin. Donnall O macténa vo cúip i n-aon'p'eadó. Oeip fé ra f'earhírad: "Cúipín fé n'oeairle So b'p'ur íap'airce leirpín ná Saeilse vo cúip i n'g'fóim."

Ml amlair ná Súrú é "SéADNA" an leabair ír mó-le-íad? n'Saeluinn Múir'Stáilse, ná ná n-ab'p'airm é, i n'Saeluinn ná hamr'p'ite reo le céile. I n-a víaró fan, bead b'p'eall aip éinne a f'amlóadó Súr cáip'ean f'ioip-bead aip fáó é le cáinn ná f'earn-voaime i Múir'Stáilse. Ml healadó úimn a beairmad ná raib an Súr cáit fé an curt ír mó a fáóSáil i ocaob amuirí ná b'úctáilS-áca cúinne ír mó a b'p'aircead fé nuair a víaró an Saeluinn aise a r'Spíob, aSúr víaró Saeluinn na leabair a bí léiríse aise aSúr Saeluinn na noúráil vo f'áb'p'uirí fé aS ceactó i Scóimib ná cúinne. IonSna fáóSáil ír ead a feabair vo címeadó fé S'p'eim aip a Saeluinn féin i n-a'imb'eoin ná mb'p'airí pin. Ruó eile: r'Spíobairde neám-éip'ochamail ab ead é nuair. Da cúma leir ac beir aS r'Spíob roimr, Sán puim ruime cur fá lúctúid, aSúr ír amáin i n-aon corp vo ceairtuiséad fé an méir a víaró r'Spíobá aise. Ná dubairt fé féin i leirpí vo r'Spíob fé cun an áctair Seairtó O nualláin an cáinn reo ím víaró? "O'féirín Súr Seairtó ead é nó b'féirín Súr, r'p'hibair féin marí pin é. Ír míne a beirim beairmad marí é. Marí Sealt aip pin, ní haon ioncaob nó-móir íao a lám'r-Spíobíní féin, na cinn ará aSaim. aSúr i ocaob "SéADNA" de, cá beairtuiséad eile aS dáine leir an r'Séal. Nuair a bí an céad cúir a f'oiltrín ní raib puim eolair aS an fáóSáil moí, aip cáinn na noaime, aSúr ná beairtuiséad pin o' mairí f'earí éasáir an íup'leabairí a coil féin aip Saeluinn an úg'raip, a ceairt, o'ar leir féin. Deimead íap'íadé 'n-a víaró fan aip ná "ceairtuiséad" pin vo Sliabáó aip an leabair, ac f'annm íoimne acu i Scóimuirde. aSúr f'annm 'n-a o'ceainca ab'p'airí éisín o'ei ná beairtuiséad vo deim clórbóirí an Cork Weekly Examiner nuair a bí an c'p'iomáó cúir aise a cur i Sclo. Cá n-íóSna, mar pin, So ofurí an leabair lán vo míon-beairtuiséad.

Thuar a bhí an t-easúin nuá á ollmú aS an Macúnae do fáil fé chto an leabhar So mion-cúlaimae aSuf do cuip rlaeac móh aih. Ac níon éatn an t-easúin fo i n-aon eor leir a bpoib- lreacac ve dáirh na n-áirhaeacá a bhí véanca aS an eáSúicóirh aih eorl an áclan beavóir i veavó leiricú na fáelge do cuip i n-áon an ceairtúicáim.

Ac dá méir ceairtúicáin vo vein an Macúnae aih an leabhar níon veacamp cuip leir. Do cuip míceal máisrceirh O Dhian an uile focal veen ríeal i Scómairle na Scainnceoirh do feairh a bhí i mDáile fhúinne le na linn. Mí hannamh i n-aon eor vo óitlicúiseavóir fan So Slan veon fuo a bhí ra leabhar. Uaireannca Cuipreao fíof anpo tuairimí na Scainnceoirh fín é. Scúipríb na Cáirve fuim ionnca aSuf So nveáirpáirb mo fáocáirh cuimneáim an Dhianais vo buaná i Scóiróicib fáveeal.

Ír é eáSúin an Macúnae a leavpao. Dá veannam an feanna- fan ceairtúicáim le véanamh. Don leacáim ír eavó eáSúivo. na fíSúiríe fhóma; veon líne a eáSúivo na fíSúiríe éavófhóma. Carreáir leon vo fábdáil lom i veavó na bhveacáirhae acá aSám. Mí fáil leirgear aSám aih, ón uair í ná fuil don eúó 'íonáilac' le naSúir na Saeuinnne.

CUID A HAON.

5, 2, curicah, nú, curicah; 8, nú, fúgán; 16, a lám. 7, 3, a bhí avó íarháir veáirca; 10, corlómnoeacá; 18, a curipreavó ar éumias a fhóca a véanamh é, nú, é i Scumias a fhóca a véanamh; 25, veitb. 9, 4, veim fé a máctnam vo fém; 19, nú, cúib eairh; 10, 17, car vo beir ói veit coplómnaeacá; 19, nú, Siolúnae, 18, 11, nú, 19, óiruc a' dáir; 26, nú, aih an vealáim. 14, 1, nú, dá veaSabó; aSuf maí fín chto an leabhar So léir, an pó-fúirveacá i n-meavó an coníeáclais i noiaró 'da' 7, maí acá sí; 29, Do Séáruis fé na bac leo. 20, 7, ceavó carraic; 12, bhí a n-aSúir veavóirca acu— an fuo véavóna aihif aSuf aihif eile; m' aSúir, a h-aSúir, aih n-aSúir veavóirca; 29, nú, an éiric. 24, 7, aih a éromara. 25, 3, vo neaircúis uirce; 6, vo veim buillabáisín veen cíS; 27, 3, fáir- Scácoirh aSuf fuar aih an meabóir; 15, nú, So veit fé aih an 23, maí a beavó; 31, 8, nú, aS máicáiseacá; 13, feavóir; 16, nú, aS noeacáir; 27, nú, lám-lúic; 31, nú, So lom oíheacá, nú, So ceavóna le ceairtú chto an leabhar fíof; Mí, éime ná So fíof; veim, i n-meavó 'ná fuil' ná So fáil, ná So mbeavó, ná So fíof; veim, aSuf maí fín ve. 33, 10, Tíonleavó; 23, á fuó; 28, nú, fíonleavó.

34, 5, bhí san; 14, nú, ar mh' eolair; 32, nú, So veanáe. 35, 21, luáS púnc. 40, 13, a veirce. 41, 17, cíS, Oairmúra. 42, 26, nú, aS fábdáil an béacra do aS vol ábáile. 43, 29, luáS dá púnc. 44, 4, curipreah; 26, an Claeveac. 46, 17, ar cuimneáim car ve ceairt- 48, 11, veac-pínge; 13, nú, sar ar aeicis aih. 49, 8, curicah; 23, 6 máivóan—maí fín i Scómairle ra curipreac veavóirca. 50, 15, nú, acéavó do bhac. 51, 8, níean Oairmúir léic; 16, níonleavó; 52, 23, nú, veim éiric éiric éiric; 29, don cóirice. 53, 28, nú, fé'n mbeiric aSám. 54, 11, na veirhíraib, na Scóairhíraib, na noeairhíraib; creá a feabás (nú i veavó a feabás) a cuavóir ar. 55, 14, nú, cúl-fíacáil; 22, ceannaircei. 57, 9, nú, Suirb; 23, vo noeac lúe curge (nú vo) aih. 58, 30, an oíheavó fan, veit- 60, 11, nú, San bhúveacáir; 26, nú, leav-sa. 61, 16, veitcúib; 22, éiricéiric. 62, 21, nú, an máceair; 26, aih an eavóirca. 64, 2, nú, luacé. 66, 1, ír maí a veim aSúis an ceannair ve bhúveavó. 67, 19, nú, a óirpae. 68, 13, nú, creáirice mhóir; 19, a veitcúib. 69, 12, nú, fuó i a mácláir írveac na veavó; 31, a veitcúib. 70, 22, nú, aih dac. 72, 5, na fáilve ra ceavóir; ceavó veomna. 74, 23, nú, ní veaSabó. 75, 17, nú, an dá fáicair; 30, collacáirh. 74, 23, nú, níonleavó. 75, 17, nú, vo calair; 23, nú, "níl fáilve ná fáilve ná So veitcú fíof a ceirve fém aise"; 32, nú, ra cóir veavóir. 76, 9, nú, fíubúir; nú, veitcúib; nú, veitcúib. 77, 12, fé veitcúiric nú fé féim a ceannairca. 81, 31, nú, veitcúiric ná veitcúiric. 85, 2, aih feavó veitcúiric. aih an Scumá Scéavóna, ceirve huairte 'n clúis; (250, 4,) ac uair a clúis- 86, 27, nú, aih éac donair. 87, 29, ní veitcúiric. 88, 1, nú, i Scóm- luavóir; 5, dá eolair; 17, ní há máivóeavó. 89, 13, nú, oíheavó; nú, veitcúiric eú; 22, nú, aS fábdáil a veit aih. 92, 25, nú, ceairtúicáim. Fíof; nú, a luígeavó curipre a veit aih. 92, 25, nú, ceairtúicáim. 93, 6, nú, aS veitcúiric na fáil aih; 29, nú, dá aise. 94, 16, nú, vo é pórvó; 23, nú, mbeitcúiric. 95, 5, nú, dá mbeitcúiric aS íntaeac; 6, nú, veitcúiric; 28, nú, lomanoeacá. 96, 27, nú, i n-áclan veavóir. 101, 18, pórvca le Dia na n-áile comáe. 103, 17, nú, feac anoir veitcúiric. 104, 1, ac íarháir; 23, nú, bhí fé an máirh na n-óirve. 105, 20, nú, fáilve.

An Úrúil Fíof aSúic?

- I. Cúin a veairrí na fáirve feo? (1) Veitcúiric le Dia náe é raon an báio a veim an cíS. (2) Seavóim nú íorpaí veitcúiric na fáirve eú. (3) Tá fé amac aih an ímóiric. (4) A Cígeáirna, caic fáil aih an loeac me. (5) Náir curipre vo fáilve leac. (6) Cion an corpaíir i mbeal an oclair.
- II. Caró a ceavóiric fo? (1) Oairmúir na feirice. (2) Oairmúir. (3) aihveavó avóiric. (4) Máivóra fáirve. (5) Sainní- léair. (6) Síonleavó luéiricá. Láirca aS fábdáil creá veitcúiric níonleavó máivóra.

(Fíeasúir aih leacáim 17.)

FILÍ ASUR FILLIOCC MÚRSTRAÍSE, 2.

Seodis curtle o' filib múrstraíse. Ó Daile mhúirne a bfuinníocht.

- I. Mórta an cSeara Mí Ghíosaín.
2. Míteal Mac Cormaic Mac Cártaí.
3. Diarmuro a' Septin Ó Lomstria.
4. Conubair Commaroy Ó Lactáin.
5. Donnall Commaroy Ó Lactáin.
6. Donnall Dacac Ó Luarais.
7. Séamap (?) Ó Mhunnecáin—"An Paupet."
8. Donnacó an fúirín Ó Mhúrcáda.
9. Liam an mhaoláin Ó Mhúrcáda.
10. Caos na Tuinne Ó hIapflaite.
11. Seán an Reota Ó Ríostóparóain.
12. Diarmuro Ruab Ó Duacalla.
13. Páoruis Mac Seáin Ó hIapflaite.
14. Páoruis Ó Mhúrcáda.
15. Míteal Rinsín Ó Sunbne.
16. Amhlaoib an Coiripe Ó Lomstria.
17. Sciabna Ghobóair Ó Duacalla.

Man leir an iorta o' filib múrstraíse vo foilluigeadó ra Oibearar ó hEalúighe, an cCáirín Seán Ó Mháó, Seán Ó Suilleabáin, ná i bcaob' Donnacó uí Mhúrcáda an Sualt, maírab é Donnacó an fúirín é.

Cá mch-éuro o' filibéadé na bfilí seo baúighe, ac íf eágar tuom So bpuil foirne máit eile ói imúighe San cuairtís. Filí aoir véas So háirne. Ac So bci-réó, pé rSeal é, mór veinead don mhaoréam ar a faoatán ran asur ní luáca ná mar a cuigeadó 'ac páoruis Ó hIapflaite a feirsinc i Schuáraf o' filibéadé aonair coif caoib phearfa an Sáoicéad. Íf dhéaí, íf me am r-ampán é, asur ní míre a ráó ná ac don bpeac-fite vo cám é. Fuirín fín, íf neam-cóitancia an fonn a fábann leir.

Da fine adpáó Dát 'ac páoruis ná Conubair Múirstraí Ó múnice." Ásur so veimin féin vo veín an c-oroé a Sro So rlaicmáir, mar cá foirne máit ve faoatán Conubairí ÁSaim, rSoile ab ead Conubairí féin. Bí fé aS múnicead rSoile i SClu mhúirne nuair fuair fé rSeála báir. Dát. Sialt leir So Daile cionn na huáca ásur vo car fé an dá oíásgón-veas. O' áilúis an cCáirín Liam—o' fín-mac Dát—o' áilúis fé an Sol, ásur feo 10.

irtead ra foirne é. Do can Conubair caoine bpea ar báir Dát ar an Lácarín fín, ásur feo mar a cörnuis fé:—

"Cá fé ciora na luca feo cuighe cápla:
Dát vos voinneaca ásur Doirtean níba voinneacámla."

(Doirtean Mí Donnacó a Sleann fleirge b'í a bí porca aS Dát.)
"Á, faine, a Conubairí!" aifan cCáirín Liam, "ná cuir foime m'acáirí i." "Ásur cao véáiréad?" aifra Conubairí. "Ná véáiréad?" Dát vos voinneaca ásur Doirtean, com voinneacámla leir, "áifan cCáirín Liam. "Díob fé mar fín, máiréad, aifra Conubairí, ásur vo lean fé leir:

"Mo máirstraí múnneacáí míoacáir ásur m'oroé múnice,
ásur 'n-a véaró ní cuighead ar laoirtib' a tuille cuíram."

Sin a bpuil áSam ven caoine fín. Íf mói an cFuaS é má tá fé cáilte. * * *

O'peair le Liam na Duile beic aS cáinead vaoime don lá ná beic á molaó. Nuair a éam fínfín Ó Scannall aifhán aS molaó munnictí Sleanna fleirge mion tairín an molaó ran le Liam i n-aon cöir: ba dóis leir ná é a bí curtle acu, ac a málairic ar fav. Sroí aoir an céad véáirfa ve fheasna Liam, ásur mara bpuil fé nimnead Séair ní lá fóir é.

"Díe ar an bpeair ba miltice cun ban,
Íf vo mhaoróim ar a baile outcáir,
an munnictí vo flao. ná ciorfa le favo.
Á' ríof-foro ná mar ead rínúcaíó.
Íf miltice acu caccadó díof ar an bpaitee,
So fínnitead ceairt von vóicáis.
Íf an cruim acu máiréam oibearfa ó fásairic
ásur comhle oíca i Seallabó mácca."

Íf leir Sur von cáinead feo Liam a bí Gošan Ruab aS cásairic ran "áifhacacé Seán" nuair aoubairic fé So flao curtle na dáime cflaíste i nSleann fleirge:

"An ead íomcháró San cunnair Sác cúl-íeáirháó caitcurnead
Cús cúa Daile mhúirne ná vóicáis So marluighead.
Íf mar peairam ven fuirinn vo cúnicead an báir
San cuighead von umal. mo luáca 'n-a meairt."

1. múnicead. 2. abair "iuhiv."

FILE ASUS FIIOCC MÚSSRAIŠE

AN BALLEC.

San oíomhad aoir deas do mháir file ar Ceann Droim i bhparóiste Cill na Mairtíá Surtú ainm do míceál MacCormaic MacCáhrtaí. Lá na maid fé i SCúil an Duacaí do Sorradó a baille uair, ní riné a famluíš fé féin, ar don cumá. Ír é pur a beairtí fé a théamh anghan ná an tSeal a Seairán le na com- fús ASUR a cur do uairí ar oca an baille fáilí cag n-arr do. Seo máir do Labair fé le Domnall Dacac Ó Luairí. File do bí an an leicinn :—

“ A uirra na féile, a curpa na céinne,
A curad na héisre fuada fuilc,
A file San béim do hoilead ‘oir naoi
De bhinnealaid féime fuairce,
Cuiríú le fealdó so bpuilim i Scraearb,
AS curcim San cáimce am tuairim,
Ír mé i bpuirim ‘n fáirí mairreod ná feicearó mo baille
Do Sorradó ó baille ó Duacaí.

Do Labair Domnall anghan ASUR do curp fé an tSeal anonn ar file eile, Conduair Múisicéir Ó Riogáiróidín.

“ A fáiríne féim ve máirch na héisre,
Ír deairt Surt léim dom uairíar,
Anachá léisim so dainsean i mbéal,
Ír anba an tSeal máir cuail.
So moc dom ar maion i Seumairíab Sleanna
DoS uirleamail chaimmairí Duacac
Sead connac an ainmí ba Síle ar bic ASCA
Ír ba díogis an lapad ‘n-a Spuadónaid.

Mhairí fáiríníúí Phoebur Láirarín ón nShéim,
D’amaircár éadócrom uairíab.
D’aircear cadé ASUR o fiteasair ní mé,
‘Sé wáiler an cé úo adubairc leac.
Ímhí dom c’ainm, ar míre, ‘le n-aircír.
Don c’riollairíe deailí to ar uairíeam.
an Scuirpín abailé ná an úpíerí an fáirí máiríú.
Ná an ríeríú a teadairíe ad ‘cuairíac?’”

Míl an c’riomhad véairíá ASAM ad feo máir a fáiríann an céad véairíá eile :—

“ Mí Seallaim so noéan, ná mb fáda é mo fáoşál.
Mí heasál lom éinne am cuairíac
Ad an fáirííne féim, ír ír aicim uairé,
De máirch na réairíomí uairíal.

FILE ASUS FIIOCC MÚSSRAIŠE

Conduair i ceannairc uiríamú caitreamáid,
Dite ASUR eaca na fuad fuilc,
Ír file San éarba, le fuinnear a téansán
Do cuiríeadó mé abailé lem uairíac.”

Do Seairí so fáirí Conduair fá curíim, ASUR feo máir a Seall fé uil i Seadair ar Coptmac :—

“ Ír cuiríre c’riéit le fealdó dom féim,
AS curcim i uoáomaid uairíerí,
Ó clúinearí ná léisíe máir ionsna ‘ tSeil
Surt imíú do Slearí San tuairíú.
Cuiríeadó fá teadairíe curíca cún cairíú,
Ó mairíre an c’neadairíe larcuarí ríerí,
Ó Somim ná feabac so hílíad ná fáiríníse
Ar uirle ‘n-a feadairíe so Cnuacáim.

“ Cuiríeadó ‘n-a deirí rín uiríe eile ír c’riéine,
I ndeicreirí Seairí cún cuairíúí,
I n-iríreirí éadóc, aic’cu acu ír déine
Do ríceadó ve léim fá cuairíú.
Cúicard, máir mearíam, so fionna-bhíos Cairíú,
So Díoghá ír so Cailáimn Ó SChánac,
Ríeríú ve feadám e’he fuíeríab na Seadís,
Fae cunnairí ír c’airíúíe so fuadócáíú.

“ Míl curípa ven c’leirí ná uirle ven éisr’
Ó lre so deairíá cuairíú
San curíre ‘n-a taob, le fhuicairíú deil.
Ná so Scuiríú le déile á cuairíú.
Cuiríre le heairíeairíe Surtíme ír c’riéit uiríe,
ASUR bairíú ven teadairíe an c-uairíú.
Ír cúicard do baille-re curíac abailé,
Ír Seobairí uirle ná c’airíúe am tuairíim.”

Cuiríeadó an díogíúim so léim máir AS curíal ar an áicairí líam
Ó háríeríe anghan. O fhuo fá c’óip é, ASUR ba Seairí an móil
an an wáiler a c’abairíe ríán abailé, máir ímhéam fé féim :—

“ Do ríeairí fá féin don Dainsean so c’féan,
Ír so Seimim ná fead larcuarí ríerí,
Máir a d’péaca do Slearí ar fáiríe Dinn éadairí
Á ríeríacó ríerí beicíú uairíe.
Do o’uiríeadó ‘n-a n-aice ír do ríeríobár an c-airíim,
ASUR curíúí Surt deairíú é fuadóc.
ASUR curíúí do baille-re curíac abailé,
ASUR curíre níerí d’airíeairí ó fuairíú.”

Aríuimíim beic fé comairíe móir AS Seabéail ná nSeabéail,
ríeríeríeairí ná héiríeam. Ír uairí a fuairíerí ríeríerí máir do
bpuilí anghan ASAM, ASUR feo éiríeam eolairí fáiríú rín. So
mbairíúíú D’ia fé máiríe é.

1 Labairí C’o-hu-vuir * 2 Abairí d-una.

SEÁN UÁ CROIMÍN.

FUAIMEANA AGUS FURMEACHA NA BHFOCAL.

An té a labharan an Ghaoluinn ón gclabhán, ní gnáth leis bheith ag cuimhneamh ar an mbunt atá idir préamh nó leitrín na bhfocal agus labhairt na bhfocal. Ach ní mar sin don té fhoghlumton i; síos anois is arís ar phuint a bhaineann leis an gcainnt. B'éidir nár bheag an chobhair d'aosóga na Gaoltaehta féin a litheid do chur síos mar nách annamh mearrthal ortha i dtaobh na bhfuaimneana, do thoradh bheith ag lé na leabhar.

1. Do réir mar a labhartar an Ghaoluinn do ghnáth i Músgraí anois ní fhanann *t* tar éis *l*, ach díneann *h* de, e.g. *féille* → *fáille*, *millte* → *mílle*, *caillte* → *caillhe*, *meilt* → *meill*, *allh* → *allhú*, *mollachán* → *mollachán*, *abh* → *abh*. Ach ní mar sin a bhíon i gcómhnaí. Sa chéad áit is muinte sa Bhearla, *quilt* ('quit' sa Bhearla), i dtaobh is go ndíneann *h* de uaireanta, e.g. *bálha* ('welt' sa Bhearla). Mar an gcéanna fannan an *t* sa bhfocal Ghaoluinne *rialtas*, focal a tháinig isteach ón dtaobh amuigh. Ní mar sin don fhocal *rialtas*, focal atá sa chaint an t go muinte sa bhfoc, e.g. *bean rialtas*. Sa dara háit fannan *foih* na gnáth-chainte.

Níorbh éic an rod é dá ndéanadh na Cáirde liostaí dosna foclaibh iasachta san do réir mar a labhartar le *h* ní le *h* iad.

2. (A) Tá dhá fhuinn don bhriathar saor san aimsir láithreach *-f(e)ar*, agus *-M(e)ar*. Tugadh an riail seo na dtaobh i n-Irisleabhar tansé, is aspirated after *b, bh, c, f, g, m, mh, p, t*, and after verbs in *-igh*, but not after *ch, d, dh, gh, l, n, s, t, th*. Níl an riail seo cruinn chómh fada's a théann cannt Mhúsgraí. Chloisféad *labbair*, *raobhar*, *fickear*, *lagtar*, *tugtar*, *lombair*, *ceaphtar*, *deirtear*, etc., chómh maith le *labb(a)har*, *raob(a)har*, *fic(a)har*, *laeg(a)har*, *tug(a)har*, *lomb(a)har*, *ceap(a)har*, *deirhar*, etc., agus ar an dtaobh eile dhe, *caoch(a)har*, *ceap(a)har*, *fic(a)har*, *laeg(a)har*, etc., chómh maith le *goid(a)har*, *boil(a)har*, etc. Mar an gcéanna deirtear *siad(a)har*.

Nuair fhanann an *t* bíon sé leathan, fú amháin nuair a bhíon consann chaol roimís, e.g. *máimhar*, *dáimhar*, *ficar*. Mar sin leis don aimsir fháistineach *f* leathan a bhíon ann i gcómhnaí, e.g. *máimhar*, *buimhar*, *cloisfar*.

Nuair a bhíon an *t* séimhíthe cuirtear guta isteach uaireanta idir an *h* agus préamh an bhreithir, e.g. *labbair*, *tugalar*, etc. Ní cuirtear guta isteach idir *r* agus *h*, e.g. *deirhar*. I gcás na mbriathar na ndíntar guta fada nó dé-oghar do ghuta a bhíon gairid do

SPÍOINÉ CÁIR NA CRODA

rét nádúr, e.g. *lombha* (*lombha*) ó *lombain*, *caibhí* (*caibhí*) ó *caibhín*, isí an fhuinn gairid a bhíon againn nuair a bhíon an fhuinn *-dhar* againn, e.g. *lombhar*, *caibhar*.

(B) Mar sin don aimsir ghnáth-chaithe agus don mhodh fo-shuiteach leis, tá dhá fhuinn ann *-f(a)í*, agus *-h(a)í*, e.g. *tug(a)í*, *tug(a)í*, *deir(a)í*, *deir(a)í*, etc. I gcás na fhuinne *-f(a)í* bíon sí caol i gcómhnaí, ag cainnteóiri áirithe, fú amháin i ndiaidh consaine caoile, e.g. *cas(a)í* → *cas(a)í*. Ag cainnteóiri eile bíon sí caol le caol agus leathan le leathan, e.g. *cas(a)í*, *buim(a)í*. Mar sin leis don fhuinn *-f(a)í* sa mhodh choingheallach, chloisféad *cas(a)í*, agus *cas(a)í*, etc.

(c) Sa dara phearsain uathaidh don mhodh choingheallach *-f(e)á*, bíon an *f* leathan i gcómhnaí, fú amháin i ndiaidh consaine caoile, e.g. *dhéanf(a)í*, *shínf(a)í*.

Seo obair eile don léhóir, féachaint cad déarfadh sé féin ní Músgraigh eile i gcás na bhfuimeacha thuas.

SPÍOINÉ CÁIR NA CRODA.

CONCUBAR Ó DEASMUNINNÁ DO CÚM

"Áiríú, a Cárús na bhfeabhar, a chárúcéilín Sárma na nSobal, conuif ip dois leat a táimís fé cúise uoc féacla mic, an ríomnairde rúgáil, bheic ar céar cinn moiu ar mo páirte, agus tairse ar beic á léarav fan béil, agus fan na Sclaváin le piannva cabáirte a tós fé aníof fé na dháoteav á bóclap lácaise? Áiríú, a comcínis fáirís búróinair, cuirfeav-ra i n-áimail ouic So ngeobair é éan cuatée an bóclap ar nóf an uain, agus na cuirpíó fé rpeic na rmeío ar leamb a comáirran, dá méav é a dhóimnéir."

"Níof vein vo mác-ra con Sarr cúir?—Deirim-re So ucusáir étreac agus vo míle éreac. Ní páir vo cúir agus mác-ra ar mo mác-ra, nuair a tair fé ar beic á léarav leir an feanar rcpupóis cabáirte. ac a náiceam beas éirís eacpota. So noubaric mo mác-ra le mác Cailhícin ná nSleam-rul a clab a únavo.

"Lorfeav mo Sáríun má bim as éirise ar a tóin.—Áiríú, a tóma Sárma na Scopp-facal, ní as éirise a cóim mo páirte acáim-re. Ní neav, ná a leiteio, a fuairnéil ná tácl-úide. ac bíof a ríof agus ná cabáirann máf fáram ouic-re ná vo Sáróin úide ná meabús So leospáim o'bur féacla mic. Sabáil fan pur ar mo leamb caoin deas-cuméa So úrúit á Sárú, i' ocaob acáir ar náicair, le maicú ná páirpíre agus le páirpáí ná páca.

SPFOIÚ CÁIT NA CRODA.

"Da mbeadh ciall aSam, ní beinn aS callaibeac ó caob Snotai na aS éinne bain leac, a fhoilair na callaibe chéine na cusaó na meabóis, ná méad é a bólaoc, ac bhíodair na blaitte aSúr fáile bainne séin.

"Féac an tairt seo ari aS ornamairéac Séinire umam. aS madaó 'r aS enéiréac. D'feallra óur oul abairle aSúr na lomra acá ari c'adair náir beallraó le féacó feana-dubaidnaó a Dini na nSáóar. Fáis fiacla ariail uair aSúr buail iréacé i noraibhal manntacé oo mácair iao, féacáinc an b'eadópaó n' an c'ean-d'póiré oo a márbadair, mar ó'eadó, i Scóin na Noirla, nuair a fuair n' b'ar leir an oclair, a f'oilair ari a céile roir bíean aSúr féiteois.

"Óinam mo élab aSúr leogaim óur oo bócair a cunr óioc i —Ariú, oois io élab aSúr cubairt io bócair, a f'p'heallairin ari n' mbúroin. D'feallra óur oul abairle aSúr Sabail oo flairt f'ente Sile Sár f'ocáir ari oo féacla mic ná beir ic feallraó ari i mbócair an f'iois aS cubairt Sead ne seo roin-ra. Ac' oarí hoó, acáirnaó bhruiseantacé amntacé, líonca f'eadáiréacé o doir so f'Sáirpaó leir coróca a ndam boct.

"Mí ionnam ac' Saot? Cao máh Seall ari Séan na nScuirceois? —Ariú, feall a f'earaib ab' ead' mo beairbácair-f'e, aSúr má curéadé ari i Scáircair i ocaob pléaris oo búroéal a bualaó f'ian plac-cunr 'na leir, a éircais ónoc-Snuirís na Scóir aSúr na mbócair. Cártais ac' oo comóalcair féin, a pana. Mí baogal ná mbócair. b'dáinn i a oclair aS luic léisce a Scáirini. Cao máh Seall ari an f'ionraie beairbácair f'an aSac ná f'ásáin baíinir ná pópaó ari fuio ná loSán ná himitiseáin ná o'raie 'na' curéadé Sár íairraó? Ná Séirio amac uair a rin Sámneir ná náirál aSúr Dacairin ná n'beiréarai?

"Tompúis an bílleois so b'feicir an fuil uairál a f'iteam ic éan caite ó comóalcair ceam-airaó Sáróin Dúide na Meabóis. Náic f'iacáinmairál i, 'na t'oraó, Máirin Smúcair, an éiréob. f'úgair rin oo beirb'rión céile aSac a f'ubulús ari roimán na Máiriar na f'apáirise ari loir f'aróir Súr f'eir uiré. Síin arioir i 'na Sliobóis fá éinne aSac f'aoi bíde b'án an báir, Síin ná féadpaó n' Slióir a bainc a clóite le p'insinn ariro. Síin arioir an éircair an énuic so b'feicir Dini ná nSáóar, ari f'ainnle beas éiréobé rin oo beairbácair céile aSac. Féac náic Salanca i a céarú aS n'ic i noiráó fáiláir Sáróar oo n'ruairé na camánac, aSúr 'na téanna fáin aS f'aire na n-óiréáinca corp i na Scáicac ari bíubín míos aSúr ari náirSácair oo.

SPFOIÚ CÁIT NA CRODA

"Na himitís, a focaire. Tompúis i leir oim so b'feicead an t'púil Láró oo leacain le náire. Ac' mí an náire ionnac, a boróicín na mbúroin. An fáca ná r'abair talú aS an f'uróaire camánac aSúr f'Séilín beas f'áinra i mbarra oo f'ub aSac? "Mí móf leac oom beir aS camnté so o'curiciró f'ine-féin ariam?—Ariú, a f'roamáin na mbócair, nóf éáim f'é cun baile óur so mbeinn-f'e aS loc mo éáimne leac, ac' oo féacla mic, nára oé 'na beiréar, a cús moiré éir cúsé oom.

"Mí beir don t'raoc aSóó náic a éirle lem mác-ra?—Dioó a f'ior aSac Súr maic an dail rin ari, máh ná b'faisinn-f'e so f'ineadé mac inéine beairbóirín ná S'Ceairé lám ná Láróar ariir éun mo leirb-f'e, oo cúirf'inn-f'e i n-áinail oo náic f'ineire an baircín."

(A h'f'p'leadair na Saerúise, Meiteam, 1906).

mí beirir i' mó roir an camntéoirí foSantú aSúr an t'oiréirín ná an éuna so Scuircair an beir f'ior ari óime nuair o'raicann oóib cúncair a éadairé ac' ari a téannan aSúr ari a éioc ná ari a meon aSúr ari a f'eadó. Amnt-focair i' ead bead aS an nSáóóirSéoin Sónca f'an áir 'na mbead cam o'airó i'acáir an té ná bead cón líonra. Mí beas oo f'olúir leir rin an "Spfoiú" f'an tuar. Féac a b'púil o'aimnéacá aS cónubair i n-aon S'ora beas áinam: cábéirín, féacla, comntéac, líonra, p'airchéál, f'p'heallairín, f'epáille, éiréac, boróicín, noamán. Sliobóis, f'aimáirle, focaire, boróicín, f'ocairín, noamán. Da nóir an áire, oarí linn, líorca, ionlán. A beir aSáin oer ná haimnéacá oem t'óiró fo acá i b'péc i m'f'p'áirise, aSúr mínú ari Sác ceann acu. Éa f'ornúise aSáin, ceana féin ari a leiréio oo líorca oo éur le céile aSúr ní Sáo oom a náó ná bóiré don boicéall aSáin, foim cónubair ór na Cáiríoc.—An f'earí eSáirí.

REITÉAC NA SCEISTEAMNA.

(Féac 19.)

I. (1) Nuair a bead an lá f'ine. (2) Nuair a bead óime ríó-ceannmairál ari an o'raie. (3) Máir molaó ari éulairé éadairé nuá, nú ari a leiréio. (4) Nuair a curf'ir iongnat óic. (5) Le óime a bead aS Sol Sár cunr. (6) Nuair a cábairf'ar oo leandó cannta arián ná r'óspáó leandó eile.

II. (1) An c-oiré, an té a f'eadóir an f'eirim. (2) Earcaime éaróirion. (3) An c-áirSeadó a bóiláó an oéirí le f'earí an cáilim—oiréad arire ar Sác don buir. (4) DoSa leaca ná bead ac' an éuró i' f'ioiría oon calairí oo le f'eiréinc. (5) Áiréac beas an éaróirion. (6) An bíad, nuair a bíonn f'é a cósáinc. Deiréar, leir, mí don éaróirí, coill n' f'ingáó ná f'ingáó ná so mbíonn aS Sáróir f'f'áiríar ari f'ioiréin lúcairca Láróirca.

ÁIT-AINMNEACA.

2. baile thúinne.

Do féin feana-*TSuibhni* "Úirnead" ir eab tuisei ar Baile thúinne i n-ainmhit na *Pásáncacáca*. Máir fíonh Suih "Lán o'orait" párlóirce i *Scominuibe*. Cá mhalad an *Ois* ann aSuih Cúlin na na naoi Seinn o' fíadhaitb bána.

Ir beas ná So bpuil a míniú féin aS Saé einne ar an ainm Baile thúinne, ná Dúinne. Máir fíonh uoh áctair Liam Ó hIarltaice ir o thúinnead airtce uo hainmniúeod an áit. Seo mar aDveitir fé ra éadone uo éim fé ar búr a áctair. Dát 'ac *Párvhais* :—

"An cóirí feo ó éirctne táimhS anioir
Do lámhS tuat ir feahtam San díor,
An thúinnead áro 'r' a cúmplact uile,
'Na pártceair ceairnamh Baile thúinne."

Ac cá tuairimí eile i ucaob tuuhtir na hainme. (1) "Dan-*oia* uairte uo *Slaoobad* an áit; (2) Suih ón b'pocal boheaim, fé rin, an fuo ceairt (*Pocóir* an *DuinnimhS*, l. 107, ac 'n-a dóimh rin cá Baile thúinne aS an árvoh *Seadóna*, l. 1135); (3) Baile Dúinne, ná Dóinne, ón b'pocal *bhinnéad* ná *bóinnead*, áit lán ve cluca móra; (4) Baile thúinne, ón b'pocal mhíinne, cluc a cairtci leir an *Schlanh-cabail* ra *creana-faozgal*; (5) Baile thúinne, ón b'pocal mhíirle, i. *coirhad*. Sin é tuairim *Cobair*, *mainléad* (*mailéad*), *minneair* (*mitineair*).

Cá tuairimí eile fíor ann, ac ir éasal tuom háe ferohi an *rSéal*. a féirtead ainor. Ac i *Scominuibe* na fuirime Dúinne, ní mhíve *Socit* ná *Mhúinne*, ainm ar páirce ra párlóirce, aSuih an thúinnead *Deas* uo *úad*. *
Baile *hic íre*. Míl don cúncair aSaim áit an ainm rin, ac ir veacair tuom *Seirleod* uo tuairim *Cobair* Suih Baile *hic íre* air an ainm ceairt. Míon áiríúeair níamh So párt' an baile céadna i feirú einne ve thúinnicir. *Uíohi* don uairi *

* ní hiontúad So uceáirann uen *Stiolla* uob an ceirte uo féirtead ón uair ir So párt' an meairéal céadna ann i ucaob na hainme chí éadú blian o rin. Baile thúinne acá aS na ceirte máiríohi Suih i b'féilíohi *Déin* na nSail. Baile thúinne acá aS *imacthíohi*S. *Daloburina* acá ra *Lavoan* aS ó *Súilleabán Déiríra*.—f.e.

ÁIT-AINMNEACA

Ar an mbailé feo acá *fháir* *Caerlais* an *Ádmar*. *Cóir* ar *béal* an *Seairtáca* uo bí an *críair* *faró*. Ir ann uo bí an *fépéal* aSuih ir ann, leir, uo bí an *cris* *cadairne* aS *UobS* *Dán* *O* *Uama* uo *tuS* *crí* *bliana* i b'píohiún mar *Seall* ar an *o'CríS* *Dóirce*. Míl don *fhán* ve *fháir* ann *ainor*. I ucaob *Caerlais* an *Ádmar*, veirceair *Suib* *amhair* uo *bairnead* an *ceann* *ádmair* uen *créiréal*, *ainpceair* na *b'péin* *u'úirce*, aSuih *Suih* *cuircead* i b'pocal é i *Scairlais* *aircinn* i n-*airce* na *háirce*, aSuih *Suih* *uair* *fhin* uo hainmniúeod *Caerlais* an *Ádmar*.

Deitir an *Duinnéad* ar l. 1135 uen *Pocóir* : "Caerlais an *Seuadán* (*the pinnacle rock*), a *place-name*, the original site of Baile thúinne." Ac ní feadair *cad* é an *críúoair* acá aise leir an méirí rin.

Dáir an *fhéirce*. *Dáir* uá *fhéirce*, uá *Dáir* *Quib-fíre* (*Cobair*).

Caerair *ceairna*, i. *Caerair* an *Ádmar*. *Uairleod* *cat* *móir* i n-*airce* na *Duúglairce* *amro* *faró*. Cá an *caerair* ann i *Scominuibe*. *Caerpaáca*, *na*. *Caerpa* na *fhianaíúe* *ainm* eile *air*.

Cúil *Áoda*. Ní *neol* uom *céir* é *Áob*.
Cúil na *Caeráca*.
Cúil *harcáca*, *án*. i. *án* *Cúil* *lartáirca*.

Cúil an *fhócair*: *fhócair*, i. *mar* a *bead* *chaimn* aSuih *feairceadá*.
Choc an *hubair*.
Cám na *Clóirce*.
Cám a' *Seabair*.
Cám *lomnoéca*. Ir *lomnoéca* *So* *mar* an *ball* é, aSuih *ní* *o'úir* *liom* *So* *bpuil* *don* *veallíam* le "Cám *lom* *Éoúairca*."

Cám *hí* *cláimhain*. Míl don *cuairthS* aSaim ar *minnicir* *Cláimhain*. *Cuirfíro* an *Deáir* a *cuirceair* ar an *ainm*.
Dairsean na *Sairleac*.

Doirí, *na*.
Doire an *Cúilinn*.
Doire *leacair*, *án*. *Deirceair* *So* *páir* *áctair* aSuih *mac* *cun* *Doire* na *Saúairce*. *Deirceair* *So* *páir* *veirnead* *rSairce* uen *beirce*. *CASairce* é *comnuis* *amro* aSuih *Suih* *veirnead* *rSairce* uen *beirce*. *CASairce* é *feo* *San* *amhair* uen *áctair* *párvhuis* *O* *híarltaice* (*párvhuis* 'ac *Dát* *DacairS*) aSuih *uá* *mac*. *Saúairce* *ab* *ead* *íad* *áraon*. *Cairleod* *beair* *párvhuis* *nuair* a *bí* an *mac* ra *coláirce*.

"*párvhuis* 'ac *Dát* *DacairS*.
Cár *éir* a *mhá* a *cairleamhainc*
aSuih a *leir* a *teasairS*,
Suih *veairnuad* *ve* *féin* *rSairce*."

* Deitir *Seán* *O* *Súilleabán* *liom* *Suih* *Baile* *hí* *fhéirce* *éirce* an *fuio* *ceairt*; *Suih* *cairveáin* an *caimhíúinead* an *fuirce* *rin* uo i *náimhá* *fhóúca* *éirceann*. *Slóirne* *ab* *ead* *mac* *éirce*.—f.e.

ÁIT-ÁIMHNEADA

Ír dóca so raib Doirte na SAGAIR fé comhphoicté mhinnci
Iarláite, mar bí ceathmhan Dale Mhíne fairtreas so mar.
Fonche, na. focaí, i. cumar so mbead cheadm ASUR focaíca
ann. Nu focaíbhí, fé rin, tomairí.
Sorc an Acra.
Sorc na SCROS.
Sorc na Fuinsean.
Sorc na Scairce.
Sorc bí Raáile.
Sorc na CIOBHAR (Ciobhacan). O cobar beathuiste
Sobhacn Naomta. An an mbarle feo acá Cúl Sobhacan.
Inse mhór, an.
Lománac. Nu lom-fánac (Cobair).
Mhílní, na.
Mímhacé Beas, an.
Seana-Cuair, An c-
Siab Rabadé, An.
Sceadán na hSáthán.
Cácar.

Cánlín. Ainm neath-cóirianta ír ead i feo. Dubairt
Conubair O Deairnuhna liom Sur "Cuat na nUlán" an ainm
ceairt. Leact ír ead ulán. Nu o'íon Sur CONH-ULÁIN dh fuo
ceairt. Conn. i. cuair. Nu Cuat an Láin (Cobair): Láin, i. cte,
ulán, na h-. Bí dá ulán, fé rin, dá leact, dh an mbarle feo,
ac níl don cuairís oíca anoir.

Mí beas a bhuairt de consnán ó liorta áimhneada tío éur
Cobair le céile, ASUR cáim burdeac de dá héir.

an Siolla Dub.
eolas á lons.

I. AS Séamar Lankroto. Cao é an fuo é "áircear na
briobóc"? O'airsear an méro feo. Fadó: "Dá tócaó
roune boct írcead i o'cís cnií na páiceanna So cís an loí
oéirce, dá ceairt oéirce a tabairt éirce, nuair a bí áircear na
briobóc réanda aise." Ír o'edluistead Sur bhreac nór
éirín an c-áircear. Cá ceact cáirir ía Sioca fo im bhair, leir:—

"Mó dá fseinte, ASUR ír é
áircear na briobóc
ASUR bhreac na faoilte,
ASUR urise na oíge
ASUR tioradó na h'áoine
O fás me an an fúge feo
AS ruidal na énaíca."

CEARÚCÁIN

2. AS Oairmuio ó Dairn.
"Ír beas oim Dominac Sam oinnéar,
Ír beas oim éiréir dh éailte.
Ír beas oim bean ós Sam náirte.
Ír beas oim Saíse Sam éiréac."

3. AS Seabna ó héiseaircáir. An b'éarfaó éinne an fann
fo a mínu doim. O mháirte Conubair bí loinsrís o'airsear é.

"Furseal curce Sam alcu
An don Sealban oen éirí feo.
ASUR náí luáa dh Oia roune Sam alcu
na an don Sealban an fiol fo."

4. AS an b'éairt EASAIR. Nuair a curcear -ín le focal, ní
hannam i' n-aon éor fánam an focal leatán; m.f., poll-in,
bean-in. Uairéanna nuair ír bain-níre roon bun-focal fánam
an focal nua bain-níreac; m.f., páircein beas—"mo páircein féir
San Seairtad."—bóin maol. ASUR uairéanna eile cloircear -íne
ía curceal Seimeamneac; m.f., carluicine. Da mar liom
tomplaí eile oer ná nite rin. So léir a fágáil.

Cearúcáin.

I. Filioct.

Sa Cúar Filiocta ro bí ASAIN ceana cá noime ceairnacaí
nac móir a ceairtú.

(1) Bí fé ceairt ASAIN a luad. So bpuil filioct eoáin an
mheirín mac Cáircais curca i Scio i bpuirín leabair AS Fíachta
Éircead.

(2) Ní puof cé éim "Eadéirca an Pacairte ASUR na Carluice."
Mór óen Donnacó O héaluíse ac é aicuir.

(3) Mhóir é Comar OS Ó hIarláite ro ceap "Míulán, mo
bómbardó," ac ír amlar ro cumad h-a caob é le linn ro beir
i bpuirín "i ngeall le Séanna Fadóine" (mar acá AS Fíachta
Éircead).

O'fuirce a lán lán ro fhuobad i rocaó Séan Uí Conalt.
D'é an "cearbois" Séan Ó Conail ó Clairáise ro: tús uáim
na "fuirce" oar leir an ácar P. Ó Dairnín, ASUR mhóir é
Seán Maírtín. Sínó ír Sur éiréamair. "An Soircein éoghan
ASUR "Seann Cam" i leir an Maírtín, ní móir doimail na
fuirce airán ac, an o'caurim féin.

LEITREACÁ

2. FOCLÓIREACÁ.

Cá Sabal marc eile bailiúite ASainn v'foclaib ASur ve
fáidreib, ac nil rúise ASainn vóib an curtar ro.
Bí fóinnic doctín ra céadú líorca a bí ASainn. Caimio buitead
v'Amilaorb O loingsiú, Cúil Aorod, ve cionn iad. a ceartú. Sío
iad:—

Biseil. SSeál so bpuil biseil aih—rSeál a beav fíor ac náir
marc le vdoime beic a impinc ná AS Ladbairc aih.
Lóiróin. Ní butterspade an líofróin ac an mearcán bog com-
ghuinn ime a veincear leir.
Hall-sSeálacá. 'Umal-rSeálacá' an fuo ceairc: .i. umal

nú uilam cún rSeálca impinc.
Ní raib an ceairc ASainn nuair avubdamair ná fuil ná focail

veo le faSeál ra broclóir:
BoShac. 'Danniac' (78) an fuo ceairc. Seo mar avubairc

an cread-bean boic:
"Bailiúit fuair búr Scampai ir búr mbannraic San loic.

leasáb amair a vceampall ir a mbannraicá cloic."
Deirtear mannae leir.

Céabúide. Cá 'céabúide' ar L. II.95.

LEITREACÁ.

"SORC LUACRA."

Clanna Caolte,

Carbhe.

A Carra,
Cá ve vānairveacá ionnam ASairt caoirarveacá "Cobair" vo
cairranic oim féin. Gim "Sorc luacra" aise ASur San ve
eav an aise ar ainn an bail ac an méir veo: "SaSeair feirce ir
rairve ná luacra a bí AS fáir ann vo fuair an bail a ainn, ac
cá cuairim eile ASainn-ra.

Ah an Scéad vut fíor, ir móir toir feirce a'f luacra, ASur
ón mbeasán eolair acá ASainn-ra ar an nSorc luacra fan nil
ac fíor-beasán ven luacra AS fáir aih, cé so beail feirce a'f
biolac so návaim ar a comsair. Cao a caoc ar fínnir, mar
fín, ASur San Soric ná Seirce ná Soric ná Diolraise vo bairc-
eav ar an aic.

Cúpla míle laircaí ve Céim-an-fairt cá aic eile ar a vceuscar
"Sorc luacra" ná "An Soric luacra," ASur vo míneav vóm
a'f me AS vut ar feoil Surb: "An Soric luacra" ainn ná náice.
An Máirfíon, ar veir Dé so raib fé, an c-aon vaine a'fain. So
raib an fofairveacá fan aise, ASur vob iongnad vóm a'fain. So
a beic AS fean-Saeriseoiri an bail, ASur ceairc ASur-ghuinnear
na ceansan acu m'f Sae rúise eile. Cao 'n-a caob, a veirhín

LEITREACÁ

uom féin, ná ceusair raib "Sorc ná luacra" ná "An Soric
luacra" féin: ar an aic? ASur mar bairc ar an noomr,
cá fean-ruing fan aic ASur San v'ainm raib acu uirce ac "féic
ná luacra."

Cúil vānna ó fín, ASur vhoivair véalonveara an Cumair ASain
ná bailiú, vo ceusav vóm an raib ro a ceapav mar fíeasra ar
vaine éisin a ceus molaó aro ar an nSorc luacra.—

"Dreairc a'f ciac aih, ná r'énne eile veo

a ceus Soric luacra-cuirca raib aih—

Bailin boic fuairac buairca bhuavca,

a'f Surb i an Saot avceairc a vein an vāibail aih."

Mar fín, ASur vā bhois fín, an Soric luacra-cuirca a bairveav
ar an aic fín laircaí ven Céim. V'féavrav a beic Sur le corp
feirbair a veineav fan mar so bpuil cáil ná náice le SSeim a'f
a náairc le feirce—ní monam a'f Soric luacra vó máirfíon,
avmhuir. Ac má cá cáil ná bhois fan anolraic, ir é an ainn
céavna a bairveav ar an nSorc fan "Cobair" leir.

So marveair mo leavraín vóm.

Ir míre,

Concubair ó Ruairc.

"físe Seimleac."

A fín Easairi,
Ir iongnad vóm "Cobair" a beic ar loiric eolair i vceavó
"físe Seimleac" ASur é míngte aise i "Scairraís ná
nSeimleac."

"Aihveacá."

Cá fíor a éirce féin AS "Cobair," vāice Saic-púca. Seo mar avveir fé.
"Avraic ir eav an Seimleac acá i níne Seimleac, máib ionnam ASur
an Seimleac eile. Ac ir aic an fuo é ná bíonn an c-aic fíonnir, ná féimú
a'f i n-aon curpail, m'f. Avraic físe Seimleac. Fásann fan mo ceirce
San féivceacá."

AN ŠNIOFH-INSNEAC.

A Carra ná n-de r'icis,

1. vceavó an fanna vó Amilaorb vó loingsiú: Ní foláir ná bí
a'fne marc ar an nŠníoimhinsis i máirfíon-raiv. Cá caSairc
vó AS vāirvuro na laosairc ra "Dvunneal vān." (Líog), ac
ní míngveann fé ce ní féin. Síve acá aise: "Ir vāoghlac vóm
Surb i an Šníoimhinsneac ASur a háil deá cáil éir feirce a vóSairc
imp ná leavceacáit."
Cá mínginc eile le faSeál ar an raib fan páircaí vó "An

28th. Walked home; Rogers with me 30th. I answered Dr. Griffin's letter, the Great part of the work. Told a story of the proposal of the Sinn Féin, and

CANON O'LEARY'S LAST WORK—continued

the land of Jesus; I have travelled through it showing every direction, following the traces of the Master Bethlehem and Hebron to the boundaries of Tyre Sidon and the sources of Jordan. I stayed long in every place where Jesus lived the longest, where he suffered and suffered most ardently, taught the most, and loved most. I have endeavoured to see the places as they were eighteen hundred years ago. Their present desolation their heaps of ruins, the buildings raised by the pious Christians, have scarce left anything of their primitive state. I have examined ancient traditions, questioned the most experienced travellers, above all, I have read the Gospels; indeed I may say I have lived them there; the hand wherein all their narrative was accomplished. Those who have assailed the reality of the history of Jesus cannot have seen Palestine; if they had studied it, as it is in hand, they would have understood that the Gospels were not invented.

A Rampart of Real Irish.

It was not to confound the critics of the Gospel that Canon O'Leary, with map before him, traced the footsteps of the Master, as Peter Didon traced them, over the actual ground. He was for a wholly different purpose. When translating the Bible he was bound by a text which he had to follow in meticulous care, but when telling the story of the Life of Our Lord he had *ead a chos*, as he said himself, perfect freedom and his feeling for correct usage compelled him to write thus as the people would say them in the living speech. In the living speech an adverb of direction is used by the older speakers whose language Canon O'Leary has given in his books. Therefore when Our Lord went from one place to another it was necessary to know the direction in which He went. Thinking, *Iosa, anoir* trans. abhan, Jordan can teach us *Iosa, anoir* trans. abhan. It would not do to say *Iosa* trans. abhan Jordan. There are innumerable examples of the correct usage throughout *Cross Mac Dá*. Canon O'Leary must have gone to give us the true Irish way of saying the things. What a contrast to the violent experimenters of 1902! When we see in print, as we have seen recently, things like *Is maith an rad é a pháistí roghaite na lennaga*, we realise how much we owe to the author of *Cross Mac Dá* for giving us in his works a rampart of real Irish against which the spurious Irish of to-day will dash itself to pieces.

SHAN O'CURR.

THE VINCENALS AND HOW TO USE THEM. An Examination of the decimal system of enumeration worked out by CANON O'LEARY in his Irish Arithmetic. A book which every teacher should read. 3d.

XIUS NA NI FOR BOITH. 52 pp. and 14 pp. notes. By CANON O'LEARY. A modernisation of part of an older Irish work. Cloth, 1s.

THE CLIDDECT. Part I. of CANON O'LEARY'S translation of Don Quixote. Edited by F. W. O'CONNOR, D.Litt. With notes and vocabulary. 1s. Text only in Simplified Spelling, giving key to the pronunciation. 1s. Complete Work. Cloth boards, 5s.

A MODERN ARSON. A book of short stories. By CANON O'LEARY. Edited by V. Rev. RICHARD CANON FLEMING, B.D. With notes and vocabulary. 1s.

MOHIN ARAN. In Simplified Spelling, indicating the pronunciation, with English translation. 1s.

SEODASO ASUS AS 1CE. A book of questions on the CANON O'LEARY. With 100 pages of questions on the text, notes, and vocabulary. 1s. net.

MOIN BOITH BOITH. A reading book of stories told by CANON O'LEARY. The stories are divided into short lessons, each headed by a vocabulary. The book also contains three simple poems, each poem being headed by a vocabulary. 8d. Also in Simplified Spelling, giving key to pronunciation. 8d.

MOIN BOITH BOITH. First lesson of a series of 50 lessons. Edited by CANON O'LEARY. With a vocabulary, 8d. net. English translation, 8d. Also in Simplified Spelling giving key to pronunciation, 8d.

MOIN BOITH BOITH. Second lesson of a series of 50 lessons. Edited by CANON O'LEARY. With a vocabulary, 8d. net. English translation, 8d. Also in Simplified Spelling giving key to pronunciation, 8d.

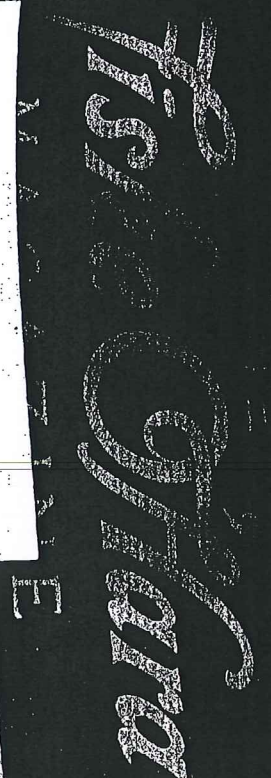
MOIN BOITH BOITH. Third lesson of a series of 50 lessons. Edited by CANON O'LEARY. With a vocabulary, 8d. net. English translation, 8d. Also in Simplified Spelling giving key to pronunciation, 8d.

MOIN BOITH BOITH. Fourth lesson of a series of 50 lessons. Edited by CANON O'LEARY. With a vocabulary, 8d. net. English translation, 8d. Also in Simplified Spelling giving key to pronunciation, 8d.

MOIN BOITH BOITH. Fifth lesson of a series of 50 lessons. Edited by CANON O'LEARY. With a vocabulary, 8d. net. English translation, 8d. Also in Simplified Spelling giving key to pronunciation, 8d.

MOIN BOITH BOITH. Sixth lesson of a series of 50 lessons. Edited by CANON O'LEARY. With a vocabulary, 8d. net. English translation, 8d. Also in Simplified Spelling giving key to pronunciation, 8d.

MOIN BOITH BOITH. Seventh lesson of a series of 50 lessons. Edited by CANON O'LEARY. With a vocabulary, 8d. net. English translation, 8d. Also in Simplified Spelling giving key to pronunciation, 8d.

No. 1

28th. Walked home; Rogers with me. 30th. Interviewed Dr. Griffin's letter, de-
great part of the work. Told a story of a young man who was dying, and was
clinging to the proposal of the Minister's son.

CRISTOC MAC UOL. CANON O'LEARY'S Life of Christ. In the
parts. Cloth Boards; lettered in gold, each part 2s. 6d.
na ceithe SOINSEIL AS AN O'LEONNA NIA. The Four
Gospels translated from the Latin Vulgate. By Canon
O'Leary. With annotations and references. Cloth 4s.
net. Each Gospel separately—Cloth, 1s. net. (Paper
edition, 6d.)

ATRIS AR CRISTOC. The Imitation of Christ. Translated
from the Latin of Thomas à Kempis by Canon O'Leary.
Library edition, 4s. net.

SNIOLHARCA NIA N-ASPOL. The Acts of the Apostles.
Translated by CANON O'LEARY. Cloth, 1s.

MO SU'SE GUN O'E. Irish Prayer Book. By CANON O'LEARY.
Cloth, 2s. French Morocco, 3s. Full Call. 4s. 6d.

SEAMHÓIN ASUS CRÍ PÍCTY. Sixty-one sermons in Irish
on the Gospel for every Sunday and Holiday in the year.
By CANON O'LEARY. In two volumes. Each vol. 4s. 6d.
net.

SSÉALAVOECCTA AS AN MBÍODLA NA OIHIA. Sermons
from the Bible. By CANON O'LEARY. Seven Volumes.
Each cloth boards, 2s.

SSÉALAVOECCTA NIA MACADÓDÁC. CURD A N-ÁD. 2s. 6d.
CURD A DÚ. 2s. 6d.

AN CEASAS'S CRISTOCARIDE. The Catechism. By CANON
O'LEARY. With a vocabulary. 4d.

AN TEAGASC CRISDY. Catechism in Irish, according to
the pronunciation of CANON O'LEARY. 2d. net.

MUINE MÁCAIR I LOUTROES. An Irish version of the
Lourdes Hymn with Music. By CANON O'LEARY. 2s. 6d.
per 100; single copies, 1d.

SEIN SAN CEITHÉAL. An Irish version of "Immaculate"
Hymn with Music. By CANON O'LEARY. 2s. 6d. per
100; single copies, 1d.

AN CÚRÓINN MUINE. The Rosary. By CANON O'LEARY.
2d. net.

leabhar nua air áireamh. CANON O'LEARY'S translation
of Magill and Farr's New Model Arithmetic. CURD I. & II.
4d. net; CURD III. 2d.

PAPERS ON IRISH IDIOM. By CANON O'LEARY. Edited
by T. F. O'Riordan, M.A. An invaluable book for
students. In addition to information on past
usage and syntax, CANON O'LEARY'S translation of part
of the first book of Euclid. Cloth, 2s. 6d.

NOTES ON IRISH WORDS AND USAGES. Explanations
even by CANON O'LEARY in notes in the *Corn Wallah
Examiner*, edited in dictionary form. A most useful book

CANON O'LEARY'S LAST WORK *

HERE are many reasons why *Cristoc Mac Dú* will be
treasured by readers and students of Irish. It was
Canon O'Leary's last work in the Irish language. He
to have rounded off his life's labours "for the glory of God
in language a file of Our Lord." But he was called to his
rest before the work was completed.
For those who knew him through his writings and still more
those of us who can recall the memory of the living word
they tell from his lips, there is a note of sadness in these lines
which Canon Fleming tells us of this unfinished work—

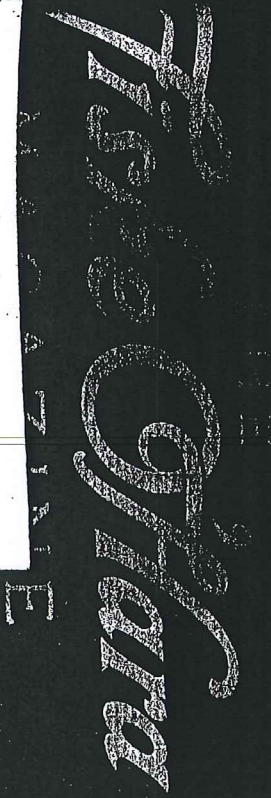
"Bhí galar a bháis ag golléamhaint air agus é ag gabháil
do *Cristoc Mac Dú*. B'éigean do agus an o'bear idir lánh-
abh aige dul té sghala an dochtúra. Tar éis teacht amach
do as an ospidéal, is beag má bhí ann eile o'bear a
dhéanamh. Mar sin féin do scribh sé rannait eile leath-
anach; ach ba pleáir gur thuit an lámh sin. Bhí an
Nóir mhíste snáites a bheith ag an lámh sin. go léir.
Shnásas tuille go maith aici; tar éis na mbhanta go léir.
Is fachtad he meid an o'bear a chur sí dhí o'bear chun
fiéire De agus onóra hÉireann."

Canon Fleming mentions the enormous amount of writing
done by that tireless hand. I wonder has anybody ever tried
to figure out what it really did amount to. In these days of
the typewriter and the shorthand-typist, few prolific authors
write out their work with their own hands. They do the think-
ing, others do the mechanical part of it was the physical labour
of writing, rather than any lack of mental energy that pre-
vented him from completing this work.

In the last twelve months of his life he was debarré by his
medical advisers from spending long periods over his desk,
and his mind was active all the time, and while he was walking
in the fields or on the roads near his home in Cahelary, he was
composing poems in Irish, and very probably thinking out
fragments of *Cristoc Mac Dú*, to be committed to writing later on.
We know he composed poems in this way, because when *Muiré
Madairé & Lowryda* was published as a leaflet, he told me that
the turning of the hymns into Irish caused him no trouble,
that it was done in his daily walks, while the writing of the
file of Christ tied him to his desk.

A Simple Test.

There is a simple test by which we can measure the physical
labour involved in Canon O'Leary's writings. For what fee
could any one of us sit down and transcribe the Douai Bible
from beginning to end, notes and all? But Canon O'Leary not
only wrote the Gaelic Bible with his own hand, but translated
it as well, and in mere extent this was only a fragment of his

* *Cristoc Mac Dú*. An. Dublin: Peadar O'Leary's Gaelic. Canaan. Dublin.
London and New York: The Gaelic Press, 2s. 6d. 8pp.

Saebeal," Samain 24, 1934. Bi "Gaeclra an Pacaire ASUR na Carluge," i Secló anran AS Conubairt Ó Mhuineadain. Nuair na fuair an Pacaire pioc ón SCARLUIS DO dhruge fe urtce mar seo :

"Iz meara cu ná an Strib-ingneac a bi i bfuirim nachac nime,

Iz i curba comraise in Ipreann—áro-cuirtheac na n-aimmíte—

Do cuirteod ina triabdal a hIpreann, Ciceito dá coilneac, AS IOMARA, AS IOLIA AS uiprainat Ircoróde."

O' domnuis Conubairt nar tuis fe féin na focal So léir. Ac an treacmhain a bi curšaim do tuis Sean Ó Cullil a tinnine féin ar an fiam :

"Iz meara tu ná an Strib-ingneac a bi i bfuirim nachac nime ASaimn,

áro-cuirtheac na n-aimmíte, b'i ba curpra comraise bi. Cuirteod i in a triabdal ar Ipreann a'f Ciceito dá coilneac, AS IOMARA DO ar AS IOLIA DO tuis uiprainat áro' oróde."

Dar le Sean, "iomhán" ba diatl don "iomhán" ASUR "IOLIA DO" don "IOLIA DO," ac do euir fe iongnar ar an fear-Rómánac ran, Ciceito, beir AS tinnilacac daoine ón raofal eile.

Ánorr, tom tuairim-re, nil vadé ar tomán ná Surr "Strib-ingneac" an focal bunair, b'io Surr "Strib-ingneac" adeircear, ainmteac don ní ainmín iz ead Strib "ASUR" Strib-ingneac, ainmteacac do cireocí fáod a beir ann. Cadbail an leomáin a bi urtce, mar f'ioir, ASUR ceann ASUR Sob, foicáin ASUR ingni an fiolant. Ac ca b'ioir tom so raib don out amac AS Eupreannas ar an ngiú? Mar so b'fuir a tuairis le fásáil ran a'f'chidáin do veim an Corcaiseac, f'ingín Ó Macšamma, ra blián 1475, ar "Gaeclra John de Maundeville." Deir an "Gaeclra." So b'fuir i nDacria Striba a béairar leo 'na Schobairt máireac ASUR eac fé, ná cummih vaim mar don leir an Scuiris ; So mbionn ingni fáod Séarla ortá, ASUR Surr mó ná adáre vaim Sác ionga acu. ASUR i ocaob i beir i n-Ipreann, cá f'ianaire an Céirinnis ASaimn leir Surr "iomá-ana . . . Strib Šteannac Šeb-lom Šeairnac" (C.D.O. 6623).

Dá b'it' rin, iz i an Strib-ingneac do cuirteod "i n-a triabdal a hIpreann, ASUR iz ole i mo tuairim ná bi an ceair AS ámlaob nuair a tuis fé Liosavar ar an té a bi á caoinleac. Iz é Lucifen féin é rin, ASUR ní Sáo an Rómánac mór-cia do éairar incedo ra f'igéal i n-aon cor. Ni féaróinn don b'urle eadairic pé b'it' an ceairic léine, ac deairfiam ná f'uit b'air ar b'ic aige le hiontáin ná le Stribeac. Iz veairneise le Seaimn ná-le Seairar éirín na focal rin.

Quar ASUR b'ireac beac, a téara f'iršairis, f'irre, Domnall O Mhar.

AM

MÚSTRAIŠEAC

uin. 3 Dutlecin do Cáirde f'iršairis. hoodais, 1948.

CLÁR.		
	Leat	Leat
Cao a téanfaimio fearca? . . . 1	Duiršar Ó Cúil dova . . . 14	
Muohfeaciam Ó Duššam . . . 3	Aob' De Róirce . . . 15	
eolar á Lois . . . 6	ár-aimmeaca . . . 17	
Séavna . . . 7	rádú Doimain Sorc an ácha 20	
neil ní mhucavó . . . 9	Leicneaca . . . 22	

CAO A TÉANFAIMIO FEARCA ?

Cá bliain rián AS na Cáirce. Ni vois liom so b'fuir an bliain rin curca so hule ASaimn. Suio iz ná f'urimio com liomnar ASUR ba marc linn a beir, cá foiršéad euirim curca ASaimn of conairic na, poibhóca ASUR, a'f'ireac láróir véanca ASaimn ar a f'irime do cur, na luise ar áirne ná noaioine. Do féir na veairisí a ešán euirim ó an so ham, cá b'it' ar f'igéal AS out i b'f'etom ar daoine a veimeam máccáin ar c'uirrai Šeairinne.

Iz é an céad fuid acá uaim ná an focal Šianna óo "at-beócáin" do, o'biric Šlan ar an oc'if, ASUR an f'oirš eacá do cur in mead do bi AS Šeairseoiri fáod. "So máirio ar nŠeabús rián." Mar' d'ouhiamair éanna, ni féirio ac le m'phóic an marb do, cósáin ón mbáir, ASUR nil don cáil ASaimn cum m'phóic. Má fášann an Šeairis báir, ni cósáin an fáodál an conabac ar an uais. Ac an fáir iz beo ói, nil bac ar lias o'ize i do tóirioir ASUR do leiršar ASUR do cur ar a domnail a'f'ir. Nil don marc do o'aoirio ná f'uir o'leair acu ar an nŠeairis, ac a b'p'airar ar an b'p'airio beir AS capad le ní 'at-beócáin. Ni beir acu corioe ac f'eara-f'p'airiac euirite a beir feacac n-acia ó náóin ASUR

CARD A D&EAMP&IMTO PEACSA ?

ó binnear ASUR ó funneadh na teangsan beo. Hil ve fluge cun na cife seo vo Šævealkú ac' beo-Šæuim na Šæteacca v' fošlum ASUR vo labairte ASUR vo faohtú ASUR vo cun i n-oipeamhant vo Šnoctai an lae moiu, ASUR ar an Scuma fan i vo cun a leactó ar fuar na cife. Da maic an iud é ASUR ba miero tuime éšim vo labairte comairle i fanar vo luac an átro-šúir. So léir a bionn AS flog-ntoideam a harbeoacant na Šævoitge ASUR AS cun a vcuairimi fein San bunir Šan fuaimne fan i ršóinaš vaoime eile. "Carfeair vo a véamán " ASUR " carfeair rto a véamán " an pout a bionn ar fuad acu ó márom So hoitoe. Da mb'ail leo an éaircanacó ASUR an cor-ar-bouš vo cun uata camall, ASUR v'itú ar an nŠævoit v' fošlum, v' feairpe iud fein é ASUR v' feairpe an Šævoit é.

Stóe an foiséal acá ASAM, ASUR ir é an " mhústhaicéac " an callairte acá ASAM cun é vo éhaobhŠaollear. Má cá fé ós, cá vobharvóacó pé. I rit na bliana acá Šabca cogan, vo veimeo v' d'acó an ar feandár ASUR ar flihoó ASUR ar áit-ammeacá, ar fuaimneamna ASUR ar fuimeacá caimne, ASUR ar mhófan nte eile. ASUR vo veimeo an cun-šior fan i nŠævoitš mhústhaicé. San callairte vo baint a cainteamna eile. Má hadrad éime Šuhab amlaró a éimto an vobharóan i rit an éšimš ASUR ná peicimto an miot mór ná Šcam-fúir féimš. Cá r ASAM náe uirpice to 'don vpeam vaoime a bionn fáite vo šnác i leadbhar Šæluime beic r'oon ar fav ó v'poc-Šæluim, ASUR ar an vobair fan ní curpgeacó fé aon ionghna o'paim a éioj So b'pail foct'huo anro i' anro ASAM ná pail vo féin na veag-caimne. Ac' cá b'ac ASAM Šur flog-beas a b'pail vo veag-caimne. Ac' cá b'ac ASAM Šur nioiar ar nioiar, vo féin mar a neairvóacó ar an vóeangšáil acá ASAM leir na pean-šioairi fá v'arle, muasfai na pobcaí rim, leir, le congham vóe.

Ac' óro a véampanito feairca ? Síne an ceirce acá AS véamán v'peitvóeám vóim anoir. Da mhéim linn leamhaint ar an mhóccar fi lán-špout, ASUR vóeairpáim na pail éime vo cun'í aon crum fá " mhústhaicéac " ná so n'uirpgeacó fáto r'aošair v'oon. Bullectin ac' cá Šamnéoir o'paim—Šamnéoir aršuro. Cáir éir an vó uimhí corairš ven Bullectin vo cun' amac ní fáit fá r'páidín ac' leac-copóim. Ir iud an Corpéa féim acá AS v'iol ar an Šeam r'v. O'uirpgeacó corpušgeacó ASUR céao p'inc cun bullectin vó leactandó véas ar f'itro v' foit'irú Šac fáite. Ir ionam fan ASUR a fáto náit mhó ceirce céao ve cáirvó vo beic ASAM. Da v'p'acó Šac caila acá ASAM anoir caila eile vóim i Šcoit ná harvobliana, beav an ršéal So v'lea ASAM, ASUR v' feairpe leamhaint ven vobair ASUR i leactam. Mairá v'p'acóir conghamí máit rim, carfeair an Bullectin vo laigeavó ná San é cun amac con m'ic. D'iod a r'ocá AS an léišteoir. Ir arí acá fé a fáto, óro a véampanito feairca, fášavó fé na carice vóim ná veimeo fé i n-éasmar an " mhústhaicéac ".

Maoilšeacliamm ó Duibšáim.

4.—AN CROCCAV.

Lá an énoctá vo buaireavó ar muin eic' na cimi ASUR c'usavó fé ceangal na Šcoitš Šeol So m'hoctomta iud. Ar ašavó císe an mášair anonn, le har Šeacá an Carleán, bi c'hamn AS fáit i Šeamróis fáirp'ing m'hoctomta. Eadharó Deairne a bi ar Šátró a ar an vóavó tuaró, ASUR Šiománairš mhústhaicé ar an vóavó r'ear. Buairleavó biomá r'oir vó éhamn, ASUR ar r'v éavó c'pocavó iud. Bi máit'huas vó Šcaitvóit i léir na ceairvóitge ASUR iud AS SOL ASUR AS Šáitvóitš, So mhó mhó nuair ná feacavóir aon c'p'agair AS f'p'earcal o'ra le linn báir vóit. Cúmh b'neir p'iomateacéca a cun i muinnc'ir an báil ir éavó veimeo fan. Ac' bi an r'asair i n-a v'p'ocair fá cáitc'air; ASUR leogavó vo iud a tiomhlac an camall ven crúise.

Ár'p'acairvóe v'iršháimna vob éavó an c'pocairne, ASUR vob ar an cularé a bi ar i Šcoit' an Šuim. Éire uaine, a veimeo v' aon éno le nášairó an feit'v'ic, a bi uime. C'huor ar vóat an leactair feavó an cunm ar. " Éire So b'ac " r'ep'ioctá ar an Šcoit' fan cun marla ASUR cáitc'uirne a c'vabair vo Šævealair. An Doct'oirí harvóing a bi n-a r'irp'iam ar Cáitc'ir Copcaicé, b é bá bun leir an aicir rim.

Bi Ceallacán m'acCáitc'air ar vóime ven céavó beicé a c'pocavó. Oec mh'iarvóna véas v' aoir a bi fé. AS v'ol cun na c'pocice vo vo véamv'ir fé ná fáit aon lám aise fá máibú. Ar vó dá véam an biomá a c'pocavó é fein ASUR vóime eile acu. Le linn a Šcaitc'air ven. o'p'émime t'us an c'pocairne f'onn fannac vóit, i Šcoitc'air ven. r'p'émime ar feavó r'ecairn, ASUR vob náit'arí r'oc'io. So r'adavóir AS v'arvóacó ar feavó r'ecairn, ASUR vob náit'arí an r'adairc fan. I n-a mbeicé ASUR n-a mbeicé ir éavó c'pocavó an ceairc'ir eile. Nuair a bi fan véamca v'áim'p'is an c'pocairne a r'ocian leavóirca lionta ASUR báin na c'inn, v'ioó So veam-á. Šeol v'olacé ASUR búair ar r'p'áit'ail ar an nŠabann iud. Da éh'v'olacé ASUR a bi arí cun an Šuim f'ulc'is, mhó r'áit'oirš fé le n-a mhéio f'lorc a bi arí cun an Šuim f'ulc'is. mhó r'áit'oirš fé le n-a Šoile. V'éiŠean vo p'hevóavó anonn so c'is cáitc'uirne ASUR búšam v'irp'e veactá v'ól, ac' an cáitc'ir Šur fhóitš fé é, vo veim é arféas aríit'.

MAOILSEACLAIMN O DUBSÁIN

"Malachti Dússan an clabairte,
1r Sarta bo feithir fé na Cártais,
Do curt fé a Scinn ar na fphárait,
ASur feadri a Scuir fola le fánaid,..."

ni luza ar munncin mhúscáise an mac maldárcain féin ná
an dinn fin "Maorlfeaclaimn." Cá beas tuic é náit baircead
an dinn fin ar don leant fá deannair le céad So leic bliadan,
Seall leir.

Do lean an éikín as daoinne ar fead i b'rad ar fáolrait
níaorlfeaclaimn, asur dá mór an cruas fan, mái daoinne fáilárcra
cheibeamnáca tob ead iad, fé mái ir eol o'énne oo léis "Mo
Seál féin."

EOLAS Á LORS

Ag Risteárd A. Bretnach:

1. Tá an nota so le fáil i Séadna, Focloir, 1.49b: "As there is no
distinct neuter pronoun in modern Irish, the masculine pronoun é is commonly
used where the gender of the subject is unknown, or where the subject is simply
a proposition, even if the proposition concerns a feminine noun; e.g., cad
é an chúis? "

An bhéatach aon chara cur leis an eolas san agus a rá cáhn adéairi
"Cad i...?" i n-innead "Cad é...?" i Músgraí? Cioca "Godé"
nú "Code" adéirair?

2. Tá bailiú déanta ag an Ollamh Ó Cadhla, Gndí na Gaedhilge,
1.71, ar chaintearna de shaghas "Do tugadh aise dhom ó Mhainchín
(An Craos-Deamhan, 1.35). An bhfuil an dul san cainte coitianta?
An gcealúig éinne riamh a leheid seo: "Do tugadh aise dhom
uaig?"

3. An bhfuil aon deifriocht idir "conus" agus "conus nar"?

4. "scian gabhann" ("An Músgraighneach," 1, 9). An bhfuil aon
riail ann a rá cáhn ba chóir séimhú a dhéanamh ar an gcéad chonsuine
do shubstaintreach sa gheinnúnach nuair a ghabhan sé le substaintreach
bain-inscneach? Más taurhach don chéad shubs. cad is cor do
chonsuine fosiug an tarna subs?

5. Cadé an tuiséal don tsubstaintreach a leanan "Cadé an saghas
(sórt) . . . ?" sa ghnáth-chaint?

* Seo véartra o'áinán oo háiriseil So minic cimpal an Domnaig móis
leac-céad blian ó fin:—

"Whenever you marry a wife,
Marry Malachy's daughter.
Take her to the town of Macroom.
And show her the works of her father."—P. 6

SÉADNA.

CUID A DO.

112,19, capallaité ará anro as an Macanac. Ói an turó ceairt
1a treana-cúit-amac, capallaité; 32, oo Séadna féin. 114,4,
1a beabó San bean a pórtó. 115,6, ná, ar a chorbe ansan; 8,
ná, ir mó an éinon; 24, ná, dá chorbe. 116,25, lám acu ann.
117,3, tuacal; 15, ná, ní cá riús, ní cáctúis, ní dáirctúis, ní
cáctúis, ní dáctúis, ní há éneamais, ní dá éirúisairt—oeritcar
ar a lán rúisce é; 26, an éic. 119,12, ná, an tomó mearfa.
120,18, ná, veisúeal an leacair. 121,6, dáct; 27, ná, ar a aigne.
123,17, ná, an traosail. 124,17, dáine; 18, ná, luacáct; 26, cá
fonn, ná, cá fé o'fonn. 125,31, ná, aon imios ná, aon imios
dá tuisead ve. 128,25, ná, ar an bpaipéar. 128,25, ná,
ní reaclaimn. 129,2, ná, lámáctó-rá. 130,12, ná, le me out.
132,9, Stoirra. 133,7, éun mí-oócáir; 22, cup oléite air. 135,27,
ná, criseann acáru sseil. 136,32, beirte ná callite. 137,12, ná,
rmató; 15, ná cruasó o'énne f; 26, éir déile. 138,19, tuincéirí.
139,22, ná ve calam. 142,3, ná, éun bócair, ná, ar an mbócair;
28, a bí r-aonfeact le Sabó, ná, a bí as ríudal an aonais le Sabó
ó éianit. 144,17, oán-re. 145,29, ná, Surté aipsead. 146,19,
ná, náe folaíir ná cá; 20, ná, leni orreao. 149,14, ná, cad oo
beir oo Sabó Oairmua béit; 23, veit púnc ficead; ná,
ceannúiscteorí. 151,1, sseair; 19, níora éadoc. 152,3, oo
154,8, ná, cruas. 155,16, iarráct beas; 25, ná, oo bean an
cábarine. 156,14, comnaos; 24, ná, as an tsairp. 157,2, ná,
párcáin; 8, ná, le péins oo veit hite asur a éair aice. 159,3;
ná, ní féacáct; 25, ná, quorbe; 28, ná, b'ráca; 29, ná, áirtoib.
Surté eol. 160,20, ná, quorbe; 28, ná, Dé n'áir móeáctá-rá. 166,5,
165,2, ná, o'orsúiseadan é; 15, ná, oo n'áir móeáctá-rá. 166,5,
ná, oin ciaracé oic, ná, cin ciaracé (nú, ciarocé, ná, ciaruitéib,
ná, ciaruite) oic, ná, cin ciaruite oic; 25, andá, a r'áinóeab
meat. aderitcar. 170,21, a rácsatú fé oo, ná, a r'áinóeab
sé é. 171,8, den céad beairnamn. 173,14, ná, buoinis. 178,20,
ná, ar a criseab ar; 23, ná, féarfa. 184,16, an érlúise
ná, ar an mbean; 29, i Sciom; 32, ná, féarfa. 186,21, ná,
1. 185,8, ná, ná éirí céad; 17, ná, ruo ná furl aice. 186,21, ná,
na brúí Scéad. 187,9, ná, le bean. 12, ná, an oá lá f a maritro
140, ná, an oá lá oo maritro r'íad. 189,4, f'aró-r'íonac. 190,28,
196,12, ré-ceasúac. 196,19, ná, leac-choris. 197,15, féaróis.
199,12, ná, bunúir. 202,13, ná, réiofeao.

CURIO Á CRÍ.

202. I. (Cá an uirth 202 ar dá leatarnac.) nú, bis; 7, nú, fadóatic; 15, nú, cnuacatleac; 20, riuogárlin; 25, nú, tóctar. 203. IO, nú, cheavaiš. 205. 16, nú, an fair a bím. 207. 30, báitcáim. 208. 12, leónú; 19, nú, orreav de beannacóat. 210. 14, nú, AS iméacé, nú, AS crocáb leif an ngavot. 211. 14, nú, cun na n-uirnóatleai a véamán oréai; 18, So bfeiceav; 23, nú, huiryáite. 212. 10, romite; 32, nú, dhleav. 217. 14, ar an mDáile-óprav. Fíon. 218. 6, ceamróprav. 220. 24, nú, i Scóin a pórcav. 221. 17, nú, an dóiríre; 25, nú, ar an mbeiric áSann. 222. 14, nú, fáit; 21, fáiv-anáic. 223. 4, nú, feavna; 14, nú, dcisín. 224. 20, nú, uan; 21, nú, šavav, nú, šavav. 225. 5, na vóše. 227. 21, nú, pórcav; 25, nú, de rion-uiršeav; 28, nú, ršihóvav. 231. 20, na vóše. 232. 1, nú, duine; 17, nú, Snirarcac, nú, Snirannac; 22, Snirarcavš. 233. 12, an síve šavote. . . Díod fé. 234. 15, an crše anáinbe; 18, as an scolot, nú, as na cloca; 21, nú, thir; 29, an Šáine, nú, na Šáini. 235. 8, nú, Scatadóineada; 13, écomniš. 237. 18, níon curš san. 239. 9, nú, ceolcóir; 11, nú, ríofráib; 20, nú, dciseav; 28, nú, lán-dúireac. 241. 9, nú, ar a áine céitl. 243. 17, nú, fé na éomán, nú, fé na cas. 244. 25, nú, dá Óiainnóv, 26 leavab. 248. 13, nú, an corla. 249. 24, sa toomán. 253. 6, fvaím na mbeac; 10, nú, Kaich; 17, Mšé Seamašlar. 254. 22, nú, Čairkas. 256. 9, sóltas; 13, punaim; 23, na curše. 29, óv-úacav. 261. 24, nú, AS6. 262. 9, isevac i bpol. 264. 10, a luaite. 266. 32, na So fáiv. 268. 23, déire. 270. 11, nú, lotc. 272. 2, Svirb. 273. 10, nú, amflus; 16, nú, an c-avon; 24, nú, vólusše. 274. 8, nú, ra c-avon. 277. 10, nú, céitl, nú, cománc. 278. 4, nú, carkav. 280. 3, nú, tuit. 281. 25, an c-ác. 286. 11, ná, leapča. 287. 18, ol uaim i. Óeavavó sí. 288. 6, a laoš. 289. 18, nú, imičte com šlan. 290. 30, ar an neomac fan. 292. 16, cíc-mearú, nú, ciomaráv; 30, i ngairbeac. 295. 32, nú, níora šia. 296. 6, nú, ocni mblavóna véas. 297. 22, nú, rcaonáb; 24, nú, máfeavna.

Tá fé'n lio seo duine caoin gan ghráim,
 Féig is file suilt is saoi ghlan tsuairc;
 Grá agus cumann thug do cill is tuath,
 Is ní bás do rug é ach dul ar aoibhness naim.
 —Pádraig mac Dáth í larlaithe adbhairt, ar bhás Dhoncha Dhúill
 í Laere. (Bairdín Bheaga, 184.)

neil ní mureavóv: ban-fíle.

Šeobair anro foimic amháin vár céap neil ní mureavóv. Cá Sác don veallíam Svir i mDáile fháine vo rušav áSv vo cóšav. an ban-fíle seo. Ir ann a eus ní fuphóv a faošav, i vavob ir vo fáiv ní ríubáicav. So mar. Cuiršar ón bfilóic a cüm ní, áSv So háiršice ó "amháin an doilš," cavé an r-ášar faošav a bí ann le na linn.

Deirtear ná bíom don áv ar fáil mhá, áSv ní feavav an fíol é. Mav an Scéavna, cá fé ráibce vo Scavútar féit ná filóicav leif ná máib. Pé ršéál é, va véavavir ban-fíle fášar don vav, ac amán vo fáiv ná mhá caoinne ann. Ac níof báceav fan punn le filóic voon cóiríancav, ná le duine a mólav an fáiv a bí fé na beacav.

ni heolac voon vo ciumm cacav a máir neil ní mureavóv, ac mearim vo fáiv ní ann i n-amrír fháine Duve ní laošáine. Mí don curáirš ar a muncir amoir ar fáiv Dáile fháine. Ac pé háic 'n-a bparir neil féit ná filóicav vo fús ní léi fan vaš i. Má cá éinne ann avéavavóv Svir veimniú é fan vo Scavútar an filóic i vceavna ná mban, nil le fáiv áSv ac vo Scavútar i vceavna ná bfeav i comáic.

Ó Óiainnvo Ó Duimh, mháineac acá cun comnir i Šváiv an fhúilim, ir avo fuphóv na háiríam seo, cá punn bíavna ó fan ann. Feav mór Šavúinne áSv rcaicav ir avo Óiainnvo amháinvoe binn vob eav é i vcur a faošav, ac cá fé cümna amoir.

Cá vavine i mDáile fháine áSv i Švúv ávva vo bpar líne anro 'r-anpó avo v amháin ná Šceaic áSv v amháin na ršaváir. Ac ní heolac voon vo bpar "amháin an doilš," ac éinne eile ac ac Óiainnvo. Cá amháin ná Šceaic" áSv curó v "amháin na nŠavav." i Scú véavna áSv fhóiréar Ó Ceallavš (Déavóveav, VII, 1), ac ní Sá ac an vav imrinc vo cur i Šcomparavó le n-a céile cun a fepinec Svir ciumne ve mór-avó cümne Óiainnvo ar ná háiríam ná cümne an cé ón a bpar fhóiréar. avo.

amháin an doilš

Ar Deál an Šeairšca a bí neil cun comnir muar a veim ní an c-amháin vo. pé mar ir leif ón amháin, bí ní áS carkac avóilš le cireán áSv níof táimš éinne vav muncir cun avóiršice léi. Céav Šlóine fhóiréav leif an ávav doibim acá vo muar le fáiv, ir vo fhóiréav fóir vo máve-am Sác ní vaim muar ir cívavó é an cáv, Ó cá veifne an avóilš ar an nois feo an c-avon vavir amáin, vo bvir ar Šcavóve ionaim i Šcomnióv ní-cvúic ar cívavó-cáran.

Ir ní hé vo mhíl me ná vo shreav me im incim ir me ouaire
 éar bair,
 dé mo leavú vliur vo bi lem éarib-re ir i as luavú Sáe Lá (?).
 Ni raib parioe an bio áSAM le na linn, ir ba éuavú mar éar,
 dé an leice burde ir San i fásháil ipreorice dé vá uair fá Lá.

Dá mbair bean anior me ó Connac foctair ní ó Connac an Clair,
 Dá mbéarainn Sionh ir vá laipáim cloitca, ba éruas me le ráo,
 Thair á ionpuis an rion oráim anvear So díheac ir bí an uain
 m ár, (?)
 Ir mire im mhaoi borc éarice éhona pé mhair-éiréan:

Dá maiprim míle vo éomshéocáim curime air voim olur-éarav
 éairi,
 ná cáimú So oci mé ní ár an Sclatbe amuis, ir "mo éruas cu"
 á ráo.
 Dá mbairir rince San don bhís leo, Surra fava uáca an éar,
 Ni ráSAM So oci iav mura ráSAM á Scaimeav ir iav fuar
 an éairi.

Aihrán na Scairc

Air Sorc na Cioibacáin á bi theil mhair á veim ri an t-aihrán ro.
 Dealpúisáim an rSéal Surú é an riac oub á mus léir na ceairca.

Shreavú áSur éar oic á fiolairi an air,
 mheavú Sáe Lá áSur léir oic i
 náir cusair-re t'al amac mra tháica,
 Ir ná raib oic mar bíac iav o áobáiréac.
 Do rSiobair-re mo ceairca roob feairi ár an mbairle.
 Do éomshéavú So feaircáir me i n-éavú.
 Bi ceav áSAM cáiriac ár an mbíav ab feairi fá cácar,
 áSur huicreáirí om meallav úna céile.

Cus Siobán Éogán-voim robdáim óir
 áSur curéavú cun óil vá oicéis-im léi,
 Ceaircaíma éairíreola um Nooráis mar nócc,
 áSur Sé cun i hóravú ár Scair-bior.
 Cus Siobán na Cumme voim éirce bheas mair
 So raib míuicé á funeavú áSur éiréacé,
 Thair á bioú cé léir ár fuavú áSur im úr na bhionráib,
 Bioú voicín an bheicim ve béile am.

Do cus bean éarú ní Cuir ó Corcais anior
 Seál vo éavú éir áSur réad voim,
 áSur héancuirirí ríovú i Scairí poicín mo éim
 Dá bcaidáiráim ná huide ói féimú:

Piora bheas léatáir anior ár an raicéac,
 So Scairíim é áS rShreavúis ár sleak-pán.
 Thair airéici an baluice ár bócar cíge an érasairc
 Do éomshéavú na vacáis So léir cúSAM.

Ná bioir á ráo Sur le locc ár mo máisíreirí
 O fáSár an áic feo i n-aon cor,
 Ná ár an mmaoi máic San cáim náir éurú uain i cáimeavú,
 Ir á heacá oiošúáil níor veim voim;
 Ná comáiráin roob feairi vo bi ár an mbairle,
 Mhuicirí ná leacáir le céile iav.
 Cúin So rSAMúisavú an bairme ní bioú oim éairíam,
 Máir curívoir á vceacáirí féin léir.

Thair á Scairavú an Lá oim fáSárvú an áic feo,
 Tá an cíS feo ró-áiró ár pléirú voim;
 Níl poicín ná fáL am vo déarvavú voim rSác,
 Dé riaca vubá-ás SáS? ir áS éiréam am.
 Déaircár me bhíreavú áSur vóSáir me "em bómmáir"
 Oéarvú mé ríngúL San éavú.
 Ir imteócárvú mé méirú, máir méiró é,
 Ir anoir ó cá an imo am, pórfavú, máir méiró é,
 Máiréavú mo vuirne ní éáSavú.

Aihrán na nSáúáir

huSh ab amn voim éuráimáir vo bi áS theil. Ár ná mhúáim vo
 biovar cun comhúis mhair á fuair ná Sáúáir "fás an baile"
 huSh.

"Mo éreac fava éuavú," áirá héamí So ouairc,
 "Náir fánamáir éuavú, á mácarí,
 Máir á víráimíir bíoláir ir Seamáir ir feair cíge San feall
 Ná bhíreavú ár noiom mar áicimú.
 Ná éuamáir i Scaime ve Sáirvoim San vúnáv
 Níl éuamáir áv: ráúáil ve bómmáirce am.
 Níor veimeamáir áv: ráúáil ve bómmáirce am.
 Án cálam So ráSárvú an éuró eile ve ríúú,
 Ir náir bórfavú fé ár bhíac ná ár bíáirúis.

Do léaváir an Sáúáir éhona. So ceairca léir an mírúis:
 "Éiric áirúú, á burdeam, mo náirce é!
 Ir San don luvú áS cígeacé éhó an vcalam anior
 Doob feairi lená mmaoi ná an cáúáirce:
 Calán boS éavim San cúire ná ráúS
 Náir buair ríim i Sclatbe ná i mbeáimáim.
 áSur ní máiréiró mé cóirúe o "feairí máluúisce an cíge,
 Máir á máiréirí ár linn mo báir vo

1. Leacá Sorc na Cioibacáin.
 2. Sáir "aváirpavú vóáime eile"

“ I dcorac na horode 'feav' cormuīs puīſean, nī frib emne 'na fure ac é féimſ. ASur bean dorpca cñioma bi as frib a pauprin, Sur beannuīſte a laorte ip' a bñeīſte. O'ehriſ 'na fure cun cabnuīſte linn ASur eaſla cnoide urſte féimſ. Sé vubairt ré So fíochair: 'A bean, fás an cruſe, ip' fā leabair bi tior' ve léim uaim.

“ M'earſaine vūit So vcuritv ar huſh Do buail fimm San eñir le cñéme Le buile 'en clūſ ip' ven fāmāim fava labairſ. Surt aīm i' i' dciūm cun-laocair. Le ciceanna cnuſa ro ſopcuīſ me im ſic ip' m'earnardeada lab ar' a cēle, Do pñeav an bean cōſāim, ro cāf fimm 'na clūto, ip' le huīſtam o' fūto ro ſéill ré.

“ Nāc mipe bi cūnac So hacurpñeac vubac huair a nuſav ro nūn cé Sur' eīſtear, ASur mi vā ionba Sur' teaircuīſ ve fūto, ip' nī frib ASam le cabairt don bñeav ro. Bi bean cñiona unāal a bi AS ioncāſ an aīſto, Sur' vēm fī le clū ASur' le roamnadc Cāis orōde tabairt San cionbair ar' a fūil, ip' ro coruſib fī le fpuīn an bñeav leip'.

muc an cñil ruairv

Di heit AS obair AS fepimeoir' i' b'pāpñeīſte ſhāto an thūilim nuair' a vēm fī an c-amñān ro. Cuirpñeav 'na leic Surt' i' a maīſv an muc. Thuca vūba ab eav' iav' ro, ASur' fuair' ceann acu bāf.

Nāp vēmimiv nāmāva ip' nā frib oñāim Sāōcāſ, mā vēmamair' don bāſcan ro muc an cñil ruairv, mā vūaleamair' le pāmteac ve fuairv nā fāmāim' i' mūna vobāpñaimīſ ar' lām léi ro o'pūtopeav' i' uaim, mā ip' mīmic a cñairv fimm ip' an cūto eīſte vā hālzairv, AS Sāōair' ve cōpāib i' n-āſa' an lā oñāim i' n-īomair' San cnuāſ. Di an vōnar' i' nōān vōm ASur' buālav vīm an āl ro, ip' mo bācāſ Sur' vānuīſ le fēacñāim ānuair'.

Dar' an nſairv ip' vār an bñice ip' vār a vōſvāto fūto v' aorleac, ip' vāva fāpnuīſ Sciohāto vīom AS tñeīſ linn Sāc vāſſ, ip' vāva bō bān an thāvūlīm ASur' mūſſte an fíoſāſiv, māp vēmamair' don vīc ro muc an cñil ruairv, māp vēmamair' nā ſCiceanna ASur' vāva Clāſnac cā caort' leip', vāva Clāveac nā ſCiceanna ASur' vāva Clāſnac cā caort' leip', vāva Sāōcāſ ve fion ip' ve fñeacca abvūairv, vāva Sāōcāſ an cñil m'foe ip' thōuic' leavōer' i' vōcāv' tior' ve, vāva Cāſpñān Cñil m'foe ip' thōuic' leavōer' i' vōcāv' tior' ve, māp vēmamair' don vīc ro muc an cñil ruairv.

nī acurpñe fepiornair' māf' a caillev' mo nūnncip' Do curpñeav' i' Sēhic' mé ip' nā beim ar' bur' bpuairv, AS eīſte Sāc vepñe orōde i' nūairv fīm ASur' aolūſ, AS vepñvā pñācāi ro mūcāib' f' ro buairv. Le fōlar' nā corimle ro curpñe im fūto me, Cé Sur' ſāpñro a vīm-fē ar' an leavāto cun fuaim, ip' So vēmim' fēim, ā vñe, beav' cion ASam cñioide opt' vā fāſpñā fīor' lom So Cōpcaīſ nā SQuān.

mo fūān beo fé vīoſſair' cun Dāte thūſime nā vōcīſeāfāc, ip' iav' nā curpñeav' puim fuim i' fōpñ' muc an cñil ruairv, vā ro-beāſ māf' fūātom leo i' māpñ' Sāc ſēmñeav', ASur' feol' vā vā aorñe ro cñocfāvōip' fuāf. Māp ro comāc-fā mā cīſe ann So frib fāipñe an cnoide acu, nā bevoip' AS vīol' an bāimne lūm fuāſſ. ip' vā mbeav' an fāite ro vīom-fā ro fāſpñam cāſ fíoſāſiv, ip' nī fāſpñim iav' cōrōde So Scurpñi mé i' n-ūāſ.

ſeāñ vā cRōmim.

DIOSÁN Ó CÚIL AODA.

na trí cailleaca a d'eimeann an fáir.

Ar Lá Noolas So cnuim toirnéadó an cnuim cailleac ar Sáe don ní a curf ríof oo toil a déile So Lá le Daitoe. Ar Lá le Daitoe toirnéadó oume acu ar curf aníof So LAS So oí Lá le páorlaid, ASUR ar Lá le páorlaid toirnéadó an cainna oume ar curf aníof. Beav beirc ar curf aníof So Láorlaid ASUR oume ar curf ríof So LAS So Lá Bealtaine. An Lá fan So cnuim oo toirnéadó an cnuim ar curf aníof oo toil a déile ar feav an cSainiaró, So Lá le Míchl.

Lá le Míchl So cnuim toirnéadó oume acu ar curf ríof So LAS So oí Lá Sainna, ASUR an Lá fan So cnuim toirnéadó an cainna cailleac ar curf ríof So Láorlaid, ASUR beav an ceann éile as curf aníof So LAS So Lá Noolas.

Siné an cumna So nSodann an fáir i ríe ná bliana.

(Domnall Dán O Céilleacáir.)

Capall na Ghánac.

"Cá an faoşal com maic aise le maicac capall na ghánac," thuairt a bhoó na Ciarrairóis as toil So Corpaís ra creana-faoşal ir i an cthiactar faoa a bhoó acu. Ní fíab don cnuicall um an am fan. Ir minic a bhoó ó doiraon So ríde oume acu i n-aoiréad ar an mbótar. Feirciní ime a bhoó acu. Ac oo bhoó don capall amáin, ASUR arí feo oo bhoó biav ná cora éile So léir. Ní bhoó don im arí ionbair aise. D'é feo n-a ceasairi Capall na Ghánac arí. Da fhaicac fúir b'é bhoó arí beirne, ASUR ba minic avoeravó arí. curó eile. "Ní beav don oclar arí maicac capall na ghánac." Cá an camamí fanca eadpaím niam ó fim. Da bfríofí fearf AS airtinid bho fé sém meitile ná don cfaşar cnuimíste ven cfríofa ro ceairfi: "Cá an faoşal com maic aise le maicac Capall na Ghánac."

Ir copmáil So bfuir ro cōsta ón Scgháin muice. Ir i a beav-urşeamn an c-ál So léir, ASUR ir é fearf capall na ghánac a beavurşeamn ná fíir éile arí an mbótar.

Cineip ar cáille.

Mar feo o' airtígear-ra an fann bó oo bí ar "múrsiaiseac," an fōşmair:

"Ir beas oim Domnac San rinnear,
Ir beas oim cineip ar cáille,
Ir beas oim bean foirtígear thiombaróac,
Ir beas oim amvóan má i mbairle."

Oubairc feana-bean lom favó fúir fairíon éirinc an cineip feo a bhoó ar mairb ASUR ná fíab rí nábuirca oo cáillíş.

Fuiseall Coda San Alci. (An mhúrsiaiseac, 2).

Feirneoirí avubairc an fann muairt féac fé ar a curó foirt ASUR comaic a fíab fanca San ite be aser na Sealdam: b'é feo an fuiseall coda. Cearturş vavó an méro feo fannaminc San ite ASUR San Alci leir. Anfan oo curf fé eaircaine—fíar luşá ar Oia, etc.—i Scóir na cnoepi á b'ite a thille.

Airtígear na bfríof-bócc.

Ní eadlurşeamn an c-airtígear ro fíab ná comşar ná ríuşe ac an curf a beir cadairca i n-airtígear muairt ná pur don ní faşáirca. Bean a bí as óeanní puşavóirneacra avubairc an cainne a bí as Sémar Lankrojo. D'feó ceann oer na nite a bí óeannca ar an ríuşe aici: muairt é céirşevó ná fíof-bhoicé fé sém a ríuşe bhoó a Scuarro i n-airtígear acu. Anfan, bí an cfráoithe bhírce aici, ASUR ríofurşavó ná náome. Rúo éirinc i bfríof beav-urşise ní bavne a bhoó á bhoil aici ASUR urşise á cur cfrío ab eavó "urşise na oíşe."

(Amháic O Lomsrís.)

AOD DE ROISCE.

Sa bháin 1933 oo foirtígear leavóar Saeuimne: AODH DE ROISCE, i. "Hugh Roach, the Ribbonman," do scríobh James Murphy, ar n-a a chur i nGaedhlig do Dhomnall O Ceocháin agus Domnall O Céilleachair. Muimicir an Sám ir 140 o foirtíuşe é.

Cá a ríof as an faoşal. Fíolac fúiravó é Domnall O Ceocáin. Fíolac corpana ná Saeuimne i Scgháin Aoda le ríde bliain amair. ASUR cá airtie maic ar "Domnall Dán O Céilleacáir, leir," ó ríúití fe "SSéad mo Beacá." Ar an avóar fan, níof cōsta arí oume a cfríoeaminc So mbéav cōsa ASUR fōsa ná Saeuimne in "Ávó de: Róirşce"—Suan-Saeuimn mhúrsiaise ar favó. Ac ní máir fín acá.

Muiri a bi an t-aircniú á véanam, ir amlaro nó léigead an Ceochnac an ceax Déarla no Domnall Dán, aSur no curtead fan Saelum dh. Muiri a cárluigead cearta dh na féadradó fé é iad a Saelum, bioú ar an tCeochnac focail fááil no i orcad éigin le Saelum mhúirsaige. Ac ní héinni é rin feocaf an tSiúor no veim muiricir an Síim ar an rchúim no cur ar Ceochnac úica nuair a bi veirte véanca aise. Nioib foláir leo rto móian actiúige a véanam cun fiaslaica Siamadaiße a fáram, mar v'ead, ná cun na Saelumne no tabairt ircead niof Séirte le dhí an Déarla. De bair na horbte rin so léir, ní hi Saelum Domnall Dán in-aon cori acá ra leabair fé mar acá fé i Seid.

Do léigear féin an leabair no Domnall camall ó rin. Do veinear nócaí veir na focail náit tuis fé aSur veir na páirte náit tairten leir. Caim á Sur rior anto, fára ramúicadó éinne Sur mhúirsaigeacaf ceair acá ra leabair.

Seo rionne focail ná fuit aise i n-aon cori:—cómháit, fé iadóin, nu-d-aircni, ion-compairto, aileáir, fé na nuro, páirteaf cion-fchaim, ioráin, éireapóca, éireinnigead, ar fionnraige, cumair, léafSur, veirúda, vionbuan, iosaíir, uairbhéar, aváirte, fion-airbead, Somroead, vuirteáin, curpa, maioir, vanaitea, poráirí, copann, combúead, potuamain. Thim á iadó ná fuit na focail rin aS éinne i mhúirsaige, ac ná fuitro aS Domnall Dán.

Nioir tuis fé ac éom beas focail veir crioio fo: Saldán, ioclaim, áiracaf, imeal feim capall. Na focail seo cáto aise, ac ir ó béairtóirí v' foctum fé iad: Lárdán, uairvadóirí, chinnín, curós, focail (mceirte).

(Cuirle le ceact).

A. ve r.

AN BPUIL FIOS A'SAC?

- I. Cé hé so noearpi na caob náit feim fé ac "An Dion Sádám Scáim," "An Sábair Fén Seccle," "Poir na cSioe Saorte ran Aepi," aSur "An rLábhá tuis feald ra cnuairé"?
2. Céirí an bean so noeir an t-aircnián na caob:

"An bean ab feair ra cnuime riam,
Náit iairí aon feair i n-aon cori"?
3. Car a cialluigean "Cá fé i moimféar an cáir"?
4. An bpuil aon cheacairt. eile ann feocaf an cheacairt Siúirte?
5. Caré an veirfioc acá roir láoc aSur bainne?
6. Dhí na v'pocail fo: (a) "Gé-uacáir," (b) "bairtá bhúic"?

(Fheasnaí ar leacain 23.)

ÁIT-AIMMEACA.

3. CUAN OROICÉAD.

- Áiróin, an t-
 Árd na Croise.
 Dale thic Concráin.
 Dair an eSana-énuic.
 An Dán thór.
 An Cabnac. O'poc-talain, aveirteaf, ir dhíß leir.
 Cac an fáio.
 Caéain Dionáin. Ainm vuirne ir'ead Diopán.
 Caéain 'c Aobasáin.
 Ceann Droima.
 Carrairis an ime. Veir an Or. Seoáde Sur " iadóó " ir dhíß le " ime."
 Carrairis an páca.
 Carrairis na maoraí.
 Carrairis ó naircáin.
 Clais mhúirúin.
 Cúam fáda, an.
 Cúil a' Guasáin.
 Cúil a' énaosaíß.
 Cúil an feadóin. Spúctán ir ead feorán.
 Cóna liac, an.
 Doire liac, an.
 Drom a' Sarróa.
 Drom óiníß.
 Drom ríof.
 Sarrán na scapall.
 Sarrán tí ceárraíß.
 Sleann na nDeans.
 An Sleanncán.
 Sleann Dáin.
 Sorc a' Dranair.
 Sorc na fCisead. Cócáir rLac ir'ead cipeac,
 Sorc na Lice.
 Sorc na páisice.
 Sorc na nóraíße. Luib ir'ead an o'pác ballac. Devil's Bit.
 Inse na líonáin. Luib ir'ead an líonán, leir.
 An Cúil theavlicac.
 An Cúil Sobnacán.
 Cúil a' Cúis.

Cill pádrais.
 Cill móinream.
 Cnoc na SCAPALL.
 Cnoc Ráicín.
 Leaba Diarmuda.
 An leaca Dubh.
 An leicín.
 Leac Dubháise. Mar seo aoircear é. Tá " laicéirí " i n' an tuadonbáil, agus leaba na raíse i SCeartaílad. Deir an Seogac Sur Sabar d'annam an raíse i n'. dé ní honcadóir a lán úsáir.
 Lios Cearyáin. Mar i n' a tuada i Scoimhuide é as ós agus aorta, cé Sur Capráisín acá as an Aitair p'eadair.
 Lios an Chaosaí.
 Meall na SCRUAC.
 Meall na heorran.
 An fhine flinó.
 An tuileann tuad.
 p'ucas. Deircear Surb " uain " i n' b'íse leir seo.
 Sreacáin árd, an.
 Sín na SCAOR.
 Cín Deas, an.

4. CUAC NA DROMAN. (CILL NA MARCAR.)

Aicé ònna.
 Baile tí buaóais.
 Bnacáin. 'i. calam bog.
 Caicair Dáirí.
 Caicair Céinín.
 Clob éinóeac. An.
 Cuirain Cluo.
 Cithain Cise 'e Aincis. Ó mac 'o 'Aincrac úcléacáin 'o haimmíseac an baile seo. InSean 'o ab éac Ruad, an chid bean a bí pógra as Dáirí.
 Cúl Cam, an.
 Cúlaca, na.
 Conraicín.
 Dorne Eac.
 Dorain na Ceartóan.
 Dorne an Cócáin.
 Dorne fínín. Tá Sallín leir an úfínín ón an haimmíseac an Dorne.
 Drom réib, an.
 Dún Deas-rávdáine. Rávdáine p'óshaca uair.
 Sorc an éadain.
 Sorc an imill.

Sorc na Dinne.
 Inse Dreacáin.
 Cill moicárós. Naon ab éac moicárós.
 Cnoc Ruad, an.
 Cnoc SACAIN.
 Caol fuinnsean.
 leac, an.
 Lios Duide, an.
 páine an Oileáin.
 Ráe luibéac. Ó Luárd.
 réib na hDoirí.
 Sean-Baile Seáin.
 COBÁR.

ÁR N-OIGHREACHT NAISÚNTA

Is i seilbh an iarmhair sin de sheana-Ghaelgeóirí aicé pé spré bheag a mhairrean iníubh de thime náisúntachta na hÉireann. Mara mbéadh had do bheith ann, do bheimis gan teideal chun bheith 'nár náisúin, agus ní bheadh san tír seo ar fad ach " Saxa nua dár bh'ainm Éire." Más mian linn ath-shealbhú a dhéanamh ar an oighreacht iarchmhair ar a bhfuil ár seasamh mar náisúin, agus gan ligint don idé uafásach san teacht orainn, caifimid taracht chuthig a dhéanamh ar sinn féin a chur ar aon dul leis an mbeagán seana-Ghaelgeóirí atá fanta againn. Chuirge sin ní fuláir dúinn, ní hambáin bheith uilte ar an nGaelge do iabhair, ach studeur a dhéanamh ar leitríocht agus ar bhéal-oideas na Gaelge ché math.
 (Tomás Ó Rathile, sa Reunhfocal do " Bhúrdáin Bheaga.")

LEITREACÁ

Di Rialú Domhain AS éirceadé leir ASUR é AS veipniú bhós—mar
 vo deimeo Sad éinne a bhéasa féin an uair fín. Do cáinn easla
 ASUR feanú ari a rió so riab ré fósáta amac. Duat le an uime
 boct le buille ven mháiléo amuar ari nuillac a éinn ASUR vo
 fín ré ari an ghlaí é. Cóg na calini fuar é, ASUR túsaróir ari
 ASUR fhiocáim vo ari fead feadcaime. Comactar dóit so riab
 ré AS dul cum veipniú ASUR so bráshó ré búr. leir fín, o fía-
 fhuisearóir vo céit é féin ná cáit ari é. Dubairt feiprean an
 béanra vo mar fheasra:—

“Mhre Céal Ó Dubra a bi so rúgac fead,
 thuairt a connacra mo tinn AS chót ná mba.”

Té veipre vo fuairi ré búr ASUR vo deimearóir é cóitiam. Uen
 Dhúrsar Ó Dúoin an cóitna vo, ASUR o áirouisearóir leo é i
 Scothac lae ASUR oibce. Deimearóir uair vo, laim le Dhoitoin
 Cúil an fhócair, ASUR cá Uair an Duine fhairb mar ainm ari ari áit
 fóit:

Fair a bi an rúeál vo ari riubal bi Ó Donnóda an Searna AS
 bailú feairi cum lior Soric an. Aora a cuaróac. Suardrúo leo
 ASUR eágaro am. Cuaróisearóir fíor ASUR fuar vo ad ní
 bháiróir i. Connac Riab Domhain iad. Cáinn eiuas vo dóit.
 Duat ré timpa, ASUR o ímair ré an rúeál chí fíor, conur a bi
 ri áise féin. O fanóir am ari fead feadcaime ASUR deimearóir
 fíocáim. Bi clann AS an mbeipre, ASUR cuaróir fan ircead i
 n-áim ná Spáinne.

LEITREACÁ.

A Cára,
 Di ceipre ASAC ra “fhúrsnaisead” ir déanúise i ucaob focál
 so bpuil an t-eabhail -in oitca. Inr “an Clareabh Soluir,”
 VIII, 6, l. 5, “amála an Cúinne,” II, eadéira vo ríshíob Sínasac
 an Tobair, cá an méro feo leamar:—

“Mhor luísa ve mo mear oit-ra féin, a Úiaruano, ná mbad
 é ríclora an buiréit céaróna vo bead le feipniú ari ríleod a póca
 vo beipre i n-ionar cóire ná bóitine buite sin vo éim anoir am.”

Ir minic a cuada n’ácarí féin (Eósán Ó Súilleabháin, Dóire
 an Loda, Cuat Ó Siorca, Neioin, Co. Clathraíse), AS cur fíor
 ari an tfeaná-muimicir cimceall ari Cúigéirín ra páitíre céaróna
 —ir am vo rúgacó é féin—ASUR luadóvo ré uime ada Súrú ainm
 vo **Domhail Eibhine**. Ni riab Domhail Eibhine beo lem
 linn féin.

seán Ó Súilleabháin,
 Comhruin Deau. Éiréam.

LEITREACÁ

A Fíil eágarí,

Injan aipre fín le Conubair Ó Deairniúna, ari fhúreabair ná
 Saeóilise i Scothairt Meitín, 1906, cá an éairc feo “... ad vo
 féacla mic, nára vé na beipre, a tús moiu chíp cúise uom.”
 Do cuada féin céaró uair, ASUR duibhó linn so léip in ári n-óise
 “ nára b é vo beipre ircead—ná amac” nuair bhíir AS cead
 ra chíise ari uime a bhó os obair coir an doirar, ASUR (ná f
 buar mo éinne) “nára b é buir mbeipre ircead,” le beipre ní
 chíir. Do chíirrim é i mbeairla com mar, mar feo—“Never
 welcome you in!” “That you mightn’t in!” Do veipre
 com mar: “nára, vé vo beipre ircead.” focal aon-chíollab
 ir ead “beipre.”

Do bairre feiróir ari fhíocál eile ven éiall céaróna bóitead,
 i. “fabairí” nó “famarí.” Ir bóis uom so bpuil fan inSaeóilú
 ná háibán ari “Suardreac.”

Ir corpmar so bpuil “beipre” i Scainnc fhúreáise fóit.
 FIACRA ÉIRISEAC.

REITREAC NA SCÉITREAMNA.

(féad l. 16.)

1. An uime ná bead ari fósiam éin ceoil ASUR náitú fóidáir
 leir veit AS ceotóirreac. Ir mar a éite ná puirc fín ASUR
 “an poir ná fuil, ná riab, ASUR ná veit AS an bhódarre.”
2. An Dairíógan Eibhí. Cá an “Good” ASUR an “Virgin
 Queen” so veap anrair ASAC.
3. Cá ré ra leabair.
4. Cá. Ainm eile ir ead “greacáil,” ari an mboza a bhíom
5. Sé ruó an laoc ná an bairne so léip a cáilam an bó ó veiprean
 ri Samam so veáiréam ní i noifs.
6. (a) An t-uacáir vo feóipí ó bairne ná marone; (b) an
 rícléam ní an fcamán a eágan ari bairne ASUR é á veipbhí.